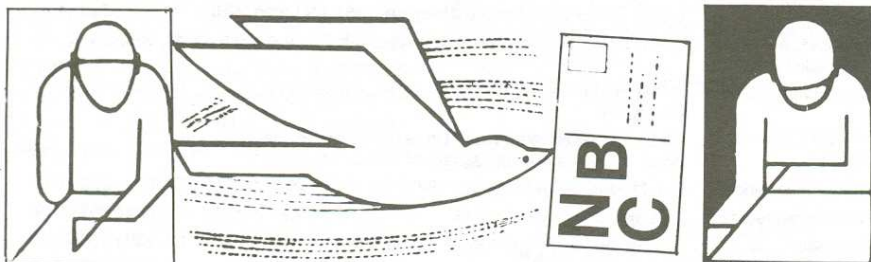

SCHAAKSCHAKERINGEN

Maandblad

No. 310, oktober 1995

Marshall: Theorie en praktijk

A.Hotting

K/25

J.Th.Simmelinck

1994

Spaans Marshall

C89

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6
4.La4 Pf6 5.0-0 Le7 6.Te1 b5
7.Lb3 0-0 8.c3 d5 9.exd5 Pxd5
10.Pxe5 Pxe5 11.Txe5 c6 12.d4
Ld6 13.Te1 Dh4 14.g3 Dh3
15.Le3 Lg4 16.Dd3 f5 17.f4 g5
18.Df1 Dh5 19.Pd2 Tae8 20.Dg2
gxf4 21.Lxd5+ cxd5 22.Dxd5+
Kg7 23.Lxf4 Lxf4 24.gxf4 Kh8
25.Pf1 Dg6 26.Pg3 h5 27.Dg2
h4 28.h3 hxg3 29.hxg4 Dxc4
30.Te5 Txe5 31.fxe5 f4 32.De4
Dh3 33.Dh1+ Dxh1+ 34.Kxh1 f3
35.Kg1 Kg7 36.Tf1 Tf5 37.b3
Kf7 38.d5 Ke7 39.a4 bxa4
40.bxa4 a5 41.e6

met remise

Hagenbach (GER)

EU/M/GT/323

Frederiks

1995

Spaans Marshall

Keycode: C89

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6
4.La4 Pf6 5.0-0 Le7 6.Te1 b5
7.Lb3 0-0 8.c3 d5 9.exd5 Pxd5
10.Pxe5 Pxe5 11.Txe5 c6
12.Te1

12.Lxd5 cxd5 13.d4 Ld6 14.Te3 Dh4 15.h3
Df4 16.Te5 Df6 17.Te1 Dg6 18.Df3 Le6

19.Pd2 Tae8 20.Te3 Lf5 21.Pf1 h5 22.Pg3
Lxh3 !? 23.gxh3 h4 24.Df5 hxg3 25.Dxc6
gxf2+ 26.Kxf2 fxc6+ 27.Kg2 Kf7 28.a4 b4
29.Kf2 Txe3 30.Lxe3 Ke6+ 31.Ke2 Tf5
32.Tg1 Kf7 33.Ld2 bxc3 34.bxc3 Th5
35.Tb1 Txh3 36.Tb6 Th2+ 37.Kd3 Le7 wit
wat beter A.Roze - J.Elburg, K.Betinsch
Mem.cr 1994/95

12...Ld6 13.g3 Te8 14.d4 Lg4

14...Ta7 15.Txe8+ Dxe8 16.Lxd5 cxd5
17.Le3 f5 18.Df3 f4 19.gxf4 Dg6+ 20.Dg2
Dh5 21.Pd2 wit wat beter Svonn - Plat-
chenka, Rilton cup cr 1979

15.Txe8+ Dxe8 16.Dxc4

16.Df1 Ta7 17.Lxd5 cxd5 18.Le3 f5 19.Dg2
De6 met compensatie in Sagarin - Erma-
kov, cr 1966.

16...De1+ 17.Kg2 Dxc1 18.De2
Pf4+!

Bestuur Nederlandse Bond van Correspondentieschakers

Voorzitter:	L.C.M. Diepstraten, Heideveldweg 20, 1251 XN Laren (NH)	Tel. 035 - 538 62 41
Secretaris en Ledenadministrateur	H.P.J. Visser, Pottenbakkersdonk 432, 7326 PE Apeldoorn	Tel. 055 - 541 24 25
Penningmeester:	S.Sieswerda, Mariken van Nimwegenpad 8, 3813 CL Amersfoort	Tel. 033 - 475 50 18
	Giro 1365400 ten name van "De penningmeester Ned. Bond. v. Correspondentieschakers" N.B.C. Amersfoort	
Alg.wedstrijdleder:	H.J. Mostert, Laan van Parijs 192, 2034 EK Haarlem	Tel. 023 - 533 06 67
Wedstrijdsecretaris:	A. Breidenbach, Elzenhof 15, 1775 GG Middenmeer (NH)	Tel. 0227 - 502 059
Redacteur:	B. Weegenaar, J. Grimmstraat 12, 3533 CA Utrecht	Tel. 030 - 296 72 29
Propagandaleider:	G.K.P. van den Haak, Muiderslotweg 106, 2026 AS Haarlem	Tel. 023 - 537 32 72
Externe betrekkingen:	T. de Ruitter, Gr. W. de Oudelaan 223, 1412 AT Naarden	Tel. 035 - 694 35 56

Redactie

B. Weegenaar (eindredactie), H. van Houten (opmaak), B. Faber (uitslagen), A.C. van der Tak (theorie), G.C. van Perlo (eindspel), R. Weening (profielschetsen) en T. de Ruitter (partijselectie). **Vaste medewerkers:** J. Elburg, J. Dopper, P. Heyboer (landenwedstrijden) en J. v.d. Kooij

PRIJSLIJST N.B.C.

Contributie per jaar	f. 36,00
Saldo-groep (1, 2 of 3 partijen)	f. 3,00
7 kwalificatiegroep N.B.C.	f. 4,00
300 NBC-schaakkaarten (incl verzendkosten)	f. 17,00
ICCF-insigne incl. verz.kosten	f. 3,50

ICCF KWALIFICATIE- WEDSTRIJDEN

Europatoernooien

7-groep	f. 7,00
15-groep	f. 9,50

Wereldtoernooien

7-groep	f. 5,50
15-groep	f. 8,50
(v.a. 2e klas en hoger)	

Steun ons propagandafonds

Alle betalingen uitsluitend via postrekening nr. 136.54.00 ten name van penningmeester NBC Amersfoort.

Overleden

G.Meijer
R.Albers
Past. C.W.Kooij S.V.D.
J.van de Lagemaat
J.P.Weaver

Oproep voor electronisch schaaktoernooi

Naar aanleiding van het artikel over Internet en BBS'en in het vorige nummer van SchaakSchakeringen bij deze een oproep aan de leden van onze bond wie er geïnteresseerd is in een electronisch toernooi of een Email-toernooi.

Te denken valt aan schaken via Internet of op bijvoorbeeld de PreChess BBS'en. Geïnteresseerden moeten over een computer + modem beschikken. Voor het spelen op Internet komt daar nog een internet logon account bij. Opgeven bij onze wedstrijdleder, dhr. H. Mostert.

18...a5 19.Lxd5 cxd5 20.Dd2 Dxd2
21.Pxd2 a4 22.a3 f5 23.f4 Kf7 24.Pf1 Te8
25.Kf3 Te4 26.Pe3 Ke6 27.Tb1 h6 28.h4
g5 29.hxg5 hxg5 30.Th1 gxf4 31.Th6+ Kd7
32.Pxf5 Lc7 33.g4 Te1 34.Th7+ Kd8 35.g5
Tg1 36.Tg7 Tf1+ 37.Kg2 Tb1 38.g6 Txb2+
39.Kf3 b4 40.Tf7 Tb1 41.g7 1-0, Hellers -
Holwell, New York open 1990

19.gxf4 Dxf4 20.Dh5 De4+
21.Df3 Dg6+ 22.Kh1 Dh6
23.Lxf7+

23.h3!? Dc1+ 24.Kg2 Dxb2 25.Lxf7+ Kh8
26.Dxc6 Td8 27.Db6 Le7 28.d5 Dxa1
zwart staat beter Kopakkala - Nuutilainen,
cr 1973

23...Kh8 24.Dh5 Dc1+ 25.Kg2
Tf8

25...Lf4 26.De2 Tf8 (26...Lh6 27.a4 Dg5+
28.Kf1 Dc1+ 29.De1 Dxb2 30.Pa3 wit be-
ter) 27.a4! Lh6 28.axb5 axb5 29.Ta6! Dxb1
30.Txc6 wit staat beter
25...Dxb2 26.Lg6 h6 27.Lf5! Tf8
(27...Dxa1? 28.Dg6 Kg8 29.Dxd6 wit staat
beter) 28.Dg6 Txf5 29.Dxf5 Dxa1 wit wat
beter

26.De2

26.Lg6 h6 27.Le4 Dxb2 28.Pd2! Dxd2
29.Tf1 =

26...Dg5+

26...Txf7? 27.Dd2!! Dxd2 (27...Lf4
28.Dxc1 Lxc1 29.a4 wit wat beter) 28.Pxd2
Lxh2 29.Te1 wit wat beter

27.Kh1 Dc1+ 28.Kg2 Df4 29.Df3

29.De6 Txf7 30.De8+ Tf8 31.De3 Dxb2+
32.Kf1 Dh1+ 33.Ke2 Dh5+ met compensa-
tie

29...Dg5+ 30.Kh3! Dh6+ 31.Kg2
Dg5+ 32.Kh3 De7 33.Pd2 Txf7
34.De3! Dd7+ 35.Kg2 Lf4
36.De2 Lxd2 37.Dxd2 Dg4+

37...Tf6 38.De2! ; 37...Dd5+ 38.Kg1! Tf6
39.Te1! Tg6+ 40.Kf1 Dg2+ 41.Ke2 Dxb2
42.De3 h5 43.De8+ Kh7 44.De4 onduide-
lijk

38.Kh1 Df3+ 39.Kg1 Tf4?

38...Dg4+!

40.h3 g5 41.De3 Dxe3 42.fxe3

Tf3 43.a4

Met remise. Na 43...Txe3 44.axb5 axb5
45.Ta6 Txh3 46.Txc6 g4 Hagenbach = of
46...Td3 Frederiks =
(Aantekeningen: *Elburg/Frederiks*)

B.Hanison (ENG)

E.de Baan

Spaans Marshall

TT/4/95/2

1995

C89

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6
4.La4 Pf6 5.0-0 Le7 6.Te1 b5
7.Lb3 0-0 8.c3 d5 9.exd5 Pxd5
10.Pxe5

Het beste. "Een gambiet kun je alleen
weerleggen door het aan te nemen." (Tar-
takower)

10...Pxe5 11.Txe5 c6 12.d3!?

Een witte raaf in het Marshall-gambiet. De
hoofdvariant is 12.d4

12...Ld6 13.Te1

13.Te2!? Dh4 14.g3 Dh5 en na 15.Pd2 Lg4
16.f3 Lxf3 17.Pxf3 Dxf3 18.Tf2 Dxd1+
19.Lxd1 wordt dankzij de activiteit van
zwaarts stukken het witte loperpaar gecomp-
penseerd. (Hardicsey - Siroky, Olomouc
1976)

13...Dh4

Een andere verdediging 13...Lf5. Het idee
is dat zwart druk wil gaan uitoefenen mid-
del 14...Df6 en Tae8. In een partij E.de
Baan - J.Riegsecker (USA), TT/4/95/2
volgde 14.Lxd5 !? (andere zetten zijn
A.14.Df3 Te8 15.Txe8+ Dxe8 16.Ld2 Pf4
(De5!?) 17.Lc2 Td8 18.Pa3 De2 onduide-
lijk Whittaker - Harding, cr 1977
B.14.Pd2 Pf4 15.Pe4 Pxd3 16.Lg5 Dd7
17.Te3 Lxe4 18.Txe4 Tae8 onduidelijk Ge-
orgiew - Nunn, Dubai (ol) 1986) 14...cxd5
15.Df3 Te8 16.Le3!?N Lxd3 17.Pd2 Dh4 ?!
18.g3 Dh3?? 19.Dxd5! Tad8 (enige zet)
20.Lb6!! +- niet gezien.

14.g3 Dh3 15.Te4

De pointe van 12.d3. Zwart kan nu niet g5
spelen omdat wit dan na Lxg5 gewoon een
pion wint. (De toren staat steeds gedekt.)

15...Df5

Zwakker is 15...Pf6 omdat wit 16.Th4 Df5
17.Lf4!? g5 18.Lxd6 gxf4 19.Lxf8 hxg3

20.hxg3 Kxf8 21.Pd2 Dxd3 22.Df3 een beter eindspel heeft.

16.Pd2 Dg6 17.Te1

Een andere poging is 17.Pf1 In J. Riegsecker - E. de Baan volgde h5? (Mogelijk is ook 17...f5!? (Hubner) 18.Td4 f4 (18...Le6?! 19.c4) 19.Txd5 cxd5 20.Lxd5+ Le6 21.Lxa8 Txa8 22.Df3 Tf8 Timman - Hubner 1985) 18.a4 Lg4 19.De1 f5!?N met interessante verwickelingen b.v.20.Te6 Tae8! 21.Txg6 Txe1 22.h4 (enige zet) f4!? of Tf6!? onduidelijk.

17...f5 18.c4?!/!?

De hoofdvariant gaat verder met 18.Df3. Maar hierover heb ik mijn twijfels. 18...Kh8 19.Lxd5 cxd5 20.Dxd5 Ta7 en m.i. heeft zwart hier een dodelijk initiatief.

18...f4!

19.Pe4

De enige zet. Slecht is 19.cxd5 fxg3 20.dxc6+ Kh8 21.fxg3 Lxg3! 22.Lf7? (22.Kh1? Lg4 23.Te6 Dh5 24.Dg1 Lf2 25.Dg2 (25.Te5 Dxe5 26.Dxg4 De1+ 27.Kg2 Le3 met aanval) 25...Lh3 26.Dd5 Tf5 +) 22...Dxf7 23.Te2 (23.hxg3 Df2+ 24.Kh1 Lg4 25.Tf1 Lxd1 26.Txf2 Txf2 met beter spel voor zwart) 23...Lf2+ 24.Kh1 (24.Txf2 gedwongen) Lh3 (en Dg6 met mat in 4) 25.Txf2 Dxf2 eveneens met beter spel voor zwart.

19...fxg3 20.Pxg3(N)

Dit is waarschijnlijk een nieuwe zet. Maar niet een die veel aanhangers zal krijgen. De pointe is om het paard bij de verdediging te betrekken en om de toren te ont-

pennen. Normaal is 20.fxg3 Lg4 21.Dc2 bxc4 22.dxc4 (22.Lxc4!? Tae8 23.Ld2?! Txe4! 24.dxe4 Lf3!! +- met de dreiging Lxg3) 22...Tae8 23.cxd5 Lf3 met winnende aanval van Krogius/Mazukewitsch. En inderdaad na 24.Lf4? Lxf4 25.Dxc6 Dh5 26.d6+ Kh8 27.d7 Dh3 28.Dc2 Dxd7 29.gxf4 Txe4 heeft zwart een winnende aanval (A.Ivanov)

Maar volgens mij kan het witte spel verbeterd worden met 24.dxc6+ Kh8 25.c7!? (25.Ld5? Lxg3! +- T.Kaupat (D) - E.de Baan, TT\4\95\2) 25...Lxe4 (wat anders) 26.Txe4! Dxe4 27.Dxe4 Txe4 28.Lf4! Lxf4 29.gxf4 Tc8! (Texf4?? 30.Tc1 Tc8 31.Le6 +-) 30.Tc1 Te7 31.Tc6 Texc7 32.Txa6 Tc1+ 33.Kg2 Tb1 34.h3 Txb2+ 35.Kg3 en volgens mij is dit eindspel te houden.

20...Lg4 21.Dc2 Pb4!

Het resultaat van 3 nachten analyseren. (Ik durf bijna te zeggen dat zwart in alle varianten gewonnen staat.)

22.Dc3

Andere mogelijkheden zijn:

A.22.cxb5+ Kh8 23.Dc3 (23.Dd2 Pxd3 24.Te3 Pxf2 25.Lc2 Df6 -) 23...Pxd3 24.Te3 (24.Lc2 Df7! 25.Tf1 (enige zet) Pxf2 26.Le3 Lxg3! 27.hxg3 Dh5! 28.Txf2 Txf2 29.Lxf2 Lf3 -) 24...Pxf2 25.Ld2 Ph3+ 26.Kh1 Lf4 +-

b.22.Dd2 Lxg3! 23.hxg3 (23.fxg3 Pxd3 24.cxb5+ Kh8 25.Te3 (25.bxa6 Pxe1 26.Dxe1 Tae8 27.Dc3 (27.Db4 c5) 27...Lh3 +) 25...Df5 26.Dg2 Lh3 +-) 23...Pxd3 24.cxb5+ Kh8 25.Te3 (25.bxc6 Pxf2 26.Ld5 (26.Lc2 Ph3+ - dxc6+ of 26...Dh5 -) 26...Ph3+ gevolgd door Tf2+) 25...Pxf2

26.Dxf2 +-

22...Pxd3 23.c5+ Kh8 24.cxd6 Pxf2 25.Tf1!

Er dreigde Ph3+ en zwart wint.

25...Ph3+ 26.Kg2 Txf1 27.Kxf1 b4!!

Het doel van deze zet en de volgende wordt pas later duidelijk. Het afleiden van de dame van veld e3.

28.Dd4

Het enige. 28.Dc4 had ons heel wat portokosten gescheeld (28...Dd3 en mat in 5)

28...c5! 29.Dd5 Tf8+!?

Zwakker is 29...Df6+?! wat ik eerst van plan was. De tekstzet wa nauwkeuriger.

30.Ke1 Te8+ 31.Kd2 Pf4!

Sterker dan 31...Pg1?!

32.Dc4 Dxd6+ 33.Kc2 Dg6+

en wit geeft op.

(Aantekeningen van de zwartspeler)

D.Ellisson (ENG)

WCCF C12

B.Weegenaar

1994

Spaans Marshall

C89

**1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6
4.La4 Pf6 5.0-0 Le7 6.Te1 b5
7.Lb3 0-0 8.c3 d5 9.exd5 Pxd5
10.Pxe5 Pxe5 11.Txe5 c6 12.d4
Ld6 13.Te1 Dh4 14.g3 Dh3
15.Le3 Lg4 16.Dd3**

16...f5

16...Tae8 17.Pd2 Te6 18.a4

A.18...f5 19.Df1 Dh5 20.f4 bxa4 21.Txa4

A1.21...g5! 22.Txa6 (22.Pa6 CCYB 6/252.) **22...gxf4 23.Txc6 fvg3** (23...fxe3 24.Lxd5 Kh8 25.Lxe6 exd2 26.Ta1 Le2) 26...Le7 27.Df4! Lg5 28.De5+ Lf6 29.Dc5 Te8 30.Tc8 d1D+ 31.Txd1 Lxd1 32.Dc6 Txc8 33.Dxc8+ Kg7 34.Dd7+ Kf8 35.Dc8+ Kg7 36.Dg8+ Kh6 37.Df8+ Lg7 38.Dxf5 Dg5 39.Dxg5+ Kxg5 40.Kf2+- Helsloot - van der Zwan corr.1982/83.) 27.Df2 Lb5 28.Txd6 d1D+ 29.Txd1 Dxd1+ 30.Kg2 Ld3 31.Df4 Le4+= van der Tak.) **24.hxg3 f4 25.gxf4?!** (25.Txd6!? fvg3 26.Dg2 Txd6 27.Dh1! Lh3) 27...Kg7 28.Dxh5 Lxh5 29.Pe4 Tdd8 30.Lxd5 Txd5 31.Pxg3 Lf3 32.c4 Td6 33.d5 Tg6 34.Kh2 Tg4 35.Ph5+ Kg6 36.Pf4+ Kf5 37.Pe6 Tg2+ 38.Kh3 Tfg8 39.Pd4+ Ke4 40.d6 T2g3+= Sakin - Rapoport corr.1976/77.) 28.De4 Le6 29.Dh1 Lh3 30.De4 Le6 zwart wat beter- Elburg J.-Muller K. cr 1985) **25...Tg6 26.Txd6 Le6+ 27.Kf2 Pxf4 28.Pf3 Pd3+ 29.Ke2 Lxb3 30.Txg6+ hxg6 31.Dh1 Db5 32.Kd2 Pxe1 33.Pxe1 Ld5 34.Dg1 Dxb2+ 35.Pc2 Le4 36.Dc1 Dxc1+ 37.Kxc1 Tf1+ 0-1**,Schewtschenko M.- Jongman H.EU/M/GT/319 corr.1994.)

A2.21...Tb8?! 22.Lxd5 cxd5 23.Dg2 De8 24.Dxd5 Kh8 25.Kf2 Txb2? (25...g5 26.Txa6 Txb2 27.Ta2 gxf4 28.gxf4 Txa2 29.Dxa2 Lxf4! 30.Dxe6 (30.Pf1 Te4 31.Dd2 Ld6 (31...Lc7 32.d5 f4 33.Lc5 Txe1 34.Dxe1 Dd8 35.De7 Dxe7 36.Lxe7 Lb6+ 37.Ke1 Kg7 38.Ld6 La5 39.Le5+ Kg6 40.Pd2 Kf5 41.Ld4 Ld8 42.c4 La5 43.c5 Lf3 44.d6 Lc6 45.Kd1 Lxd2 46.Kxd2 Ke6 zwart wat beter Polster - van der Weijer corr.1986.) 32.Lg5 f4 33.Lf6+ Kg8 34.h4 Dc6 35.Ph2 Te3 36.Txe3 fxe3+ 37.Dxe3 Lxh2 38.Dg5+ Kf7 39.Dg7+ zwart wat beter Kosenkov - Gabran corr.1975.) 30...Dxe6 31.Lxf4 Da2 32.Te5 Dc2 33.d5 Kg8 34.d6 Dxc3 35.Td5 Dc6 36.Td4 Dc5 37.Pb3 Dc2+ 38.Pd2 Dd1 zwart wat beter Burkhart - Scherfke corr.1976.) **26.Ta2 Txa2 27.Dxa2 g5 28.fvg5 f4 29.gxf4 Lxf4 30.Lxf4 Txe1 31.Dxa6 Te6 32.Le5+ Kg8 33.Dc4 Df7+ 34.Kg3 Df5 35.Dc8+ Kf7 36.Db7+ Te7 37.Dd5+ Kg6 38.h4! Kh5 39.De4 Dc8 40.Pc4!** +- Londen - Ruurlo telex 1987.) ;

A3.21...Tfe8!! 22.Txa6 (22.Df2 g5

23.fxg5 f4! 24.gxf4 Lh3 25.Txa6 Lxf4
26.Lxd5 Dxc5+ 27.Dg3 cxd5 28.Txe6 Txe6
29.Lxf4 Txe1+ 30.Kf2 Dxc3+ 31.Kxc3 Le6
32.b3 zwart wat beter, Novotny corr.1990.)
22...Txe3 23.Txe3 Txe3 24.Txc6 De8
25.Lxd5+ Kf8 26.Pe4 (26.Txd6 Te1
27.Le6 Txf1+ 28.Pxf1 Db8 29.Td5 Dxb2
Krantz K.- Elburg J.corr.1989.) **26...fxe4!** (26...Txe4?
27.Lxe4 fxe4 28.Txd6 e3
29.Db1 Da8 30.d5 e2 31.Kg2 Ke7 32.Tc6
Kd7 33.h3+ Dragunov - Konstantinopol's-
kij corr.1965.) **27.Txd6 Td3 28.Lb3 e3**
29.Td8 (29.Dxd3 e2 30.Te6! Dxe6
31.Lxe6 e1D+ 32.Kg2 Dxe6 33.d5 Lh3+
34.Kf3 Lg4+ 35.Kg2 Lh3+ zwart wat beter
Cooper - Brookes corr.1989.) **29...Dxd8**
30.Dxd3 e2 31.Db1 Da8 32.De1 De4
33.Ld5 Dxd5 34.h3 Lf3 0-1, Stock - Bas-
tian corr.1989.)

B.18...Dh5 19.axb5 axb5 20.Pe4!
(20.Df1 Tfe8 21.Lxd5 Dxd5 22.c4 Df5
23.c5 Lh3 24.De2 Lf4!! 25.Df3 g5 26.Ta3
Lg4 27.Dg2 Lh3 28.Df3 zwart staat wat bet-
ter Zdenis - Petraitis corr.1991.) **20...Lc7**
21.Ld2 Tfe8 22.Ld1! (22.Pc5? Txe1+
23.Txe1 Txe1+ 24.Lxe1 Pf4! 25.gxf4 Lxf4
26.h4 Dxd4! 27.De4 Dh2+ 28.Kf1 Dh3+
29.Dg2 Le2+ 30.Kg1 Lh2+! 31.Kh1 Lf3
32.Dxf3 Dxf3+ 33.Kxh2 De2+ Anand.)
22...Lxd1 23.Texd1 f5 24.Pg5 Te2
25.Pf3? (25.Dxf5! Tf8 26.Dh3 Dg6
27.Dg4 Tee8 28.f3! wit beter Borik ;25.Df3!
wit beter) **25...T8e3! 26.Ta8+ Kf7**
27.Pg5+ Kg6 28.Lxe3 Pxe3 29.Tf1 (eni-
ge zet) **Kxc3 30.Te8 f4 31.De4 fxc3**
32.h4+ Dxd4 33.Dxd4+ Kxd4 34.Te4+
Kh3 35.Txe3 Txb2 36.Te7 Lf4 37.fxc3
Tg2+ 38.Kh1 Th2+ 39.Kg1 Tg2+ 40.Kh1
Th2+ 41.Kg1 Lg5 42.Te5 Tg2+ 43.Kh1
zwart staat wat beter, Anand - Kamsky
Sanghi Nagar (m/1) 1994.)

17.f4 g5

17...Kh8 18.Lxd5 cxd5 19.Pd2

A.19...g5 20.Df1 Dh5
A1.21.fxg5 f4 22.Lxf4 Txf4 23.gxf4 Tf8
24.Te5 Lxe5 25.dxe5 h6 26.gxh6 Tg8
27.Kf2 Dxd2+ 28.Ke3 Dg3+ 29.Kd4 Tf8
30.Dg1 Dxf4+ 31.Kc5 Tg8 32.Dd4 Df8+
33.Kxd5 Da8+ 34.Kc5 Le6 35.Dd6 Da7+
36.Kb4 Tg4+ 37.c4 a5+ 38.Kc3 Tg3+++
Siemms R.- Eriksen O. , cr. Bohatirchuk
mem.1992.) ;

A2.21.a4 bxa4 22.fxg5 f4 23.Lxf4 Txf4
24.gxf4 Tf8 25.Te5 Lxe5 26.dxe5 h6
27.Dxa6 hxc5 28.Dd6 Txf4 29.Tf1 Lf5 (29...Txf1+
30.Pxf1 Lh3 31.Pe3 Dh4
32.Df8+ Kh7 33.Df2 Dh5 34.Dc2+ Kg7
35.Df2 Kh7 36.Dg3 Le6 37.Kf2 Kg6
38.Pg2 Dd1 39.Pf4+ Kf5 40.Dd3+ Dxd3
41.Pxd3 Ld7 42.Ke3 Lb5 43.Kd4 1-0,Ertl
L.- Gaerting L cr CH jub.1991.) 30.Dxd5
Lh3 31.Txf4 gxf4 32.Df3 Dg5+?+- Sax -
Ehlvest,Skelleftea 1989.) ; 32...Dh4!?
33.De4 Dg4+ 34.Kf2 Dh4+ 35.Ke2 Lg4+
36.Kd3 Dxd2 37.e6 Dh3+ 38.Kd4 Lxe6
39.Dxf4 wit beter

B.19...Tae8 20.a4 bxa4 21.Dxa6 Te6 (21...Txe3
22.Txe3 Lxf4 23.Pf1 Lxe3+
24.Pxe3 Lf3 25.Dd6 Te8 26.Txa4 Dh5
27.Dd7 Le4 28.g4 fxc4 29.Ta7 Tg8
30.Dxc4 Dh6 31.Dg3 Db6 Salai L.- Pavlo-
vic M.Stary Smokovec (8) 1990.) 22.Df1
Dh5 23.Df2 De8! 24.c4 Lb4 enige zet
25.cxd5 Td6 26.Tec1 Lxd2 27.Lxd2 Db5
28.Lc3 Te8 onduidelijk 29.Te1 Le2 30.Tac1
Txd5 31.Ld2! Tdd8 32.Tc5 Dd3 33.Te5
Txe5 34.dxe5 Lf3 35.La5 Tc8 36.De3 Dd5
37.Lc3 Le4 38.Dd4 Dxd4+ 39.Lxd4 Tc2
40.Ta1 Lc6 41.Ta3 Kg8 42.Tc3 zwart wat
beter,Salai - Berzinsh, Sala 1994.)

C.19...Tg8? 20.Df1 Dh5 21.a4 wit beter
Euwe M.- Donner H. NK 1950

18.Df1 Dh5 19.fxg5?!

19.Pd2

A.19...Kh8 20.Lxd5 cxd5 21.a4 (21.fxg5 f4
22.Lxf4 Txf4 23.gxf4 Tf8 24.Te5 Lxe5
25.dxe5 h6 26.Te1 hxc5 27.f5 Txf5 28.Dd3
Tf2! 29.Pf1 Txb2 30.Pd2 Lh3 31.Dd4 Txd2
32.Dxd2 Dg4+ 33.Kf2 Dg2+ 34.Ke3 De4+=
) 21...bxa4 22.fxg5 f4 23.Lxf4 Lxf4
(23...Tf4 Sax - Ehlvest,Skelleftea 1989 va-
riation; 17...Kh8?!) 24.gxf4 Tab8 25.Dxa6
Lf3 26.Pxf3 Dxf3 27.De2 wit beter Berzins
A.- Weegenaar B.ICCF cup SF VIII/IX cr
1994.

B.19...Tae8 20.Dg2 (20.a4 bxa4 21.Txa4
Kh8 22.Lxd5 cxd5 23.Taa1 Te6 24.fxg5
Tfe8 25.Df2 f4 26.gxf4 h6 27.h4! hxc5
28.hxc5 Kg7 29.Pf1 Lf3 30.Ph2 Th8
31.Dg3 Le2? 32.Ld2 Te4 33.c4 Tf8
34.Txa6 Lxf4 35.Lxf4 Saueremann W.- Fre-
deriks R.EU/FSM/50 cr 1995.) 20...gxf4
21.Lxd5+ cxd5 22.Dxd5+ Kg7 23.Lxf4 Lxf4
24.gxf4 Kh8 25.Te5 (25.Txe8 Txe8 26.Dc6

Te2! 27.Da8+ Kg7 28.Db7+ Kf8 zwart wat beter ,Galow - Frederiks EU/FSM/50 cr 1995.) 25...Tg8 26.Kh1?? Td8 27.Dc6 Td6 Olofson - Frederiks,EU/FSM/50 cr 1995.

19...f4 20.gxf4 Tae8 21.Df2 Lf3
22.Pd2 Dg4+ 23.Dg3?! Txe3

24.Txe3?

24.Dxg4!! Txe1+ 25.Txe1 Lxg4 26.Pe4 Lxf4 27.Pf6+ Txf6 28.gxf6 Kf7 29.Te4+-

24...Lxf4 25.Txf3 Lxg3 26.Txg3
De2 27.Tg2 De3+ 28.Kh1 Tf2
29.Txf2 Dxf2 30.Lxd5+ cxd5
31.Pb3 Dxb2 32.Tf1 Dxa2
33.Pc5 De2 34.Tf6 De1+ 35.Kg2
Dxc3 36.Pe6 Db4 37.Tf5 a5

en wit geeft op.

(Aantekeningen John Elburg)

PreChess BBS'en

Hoogezand:0598 - 397 746
of 0598 - 397 756

Den Haag:.....070 - 321 37 43

Haarlem:023 - 52 59 374

PreChess Helpdesk

(spraak): 0598 - 397 777

PreChess CD-rom 1 95.-
+ aanbieding vervolg-CD

PreChess Disk Service 200.-
4x per jaar een zending MS-DOS
3.5" diskettes met daarop
schaaknieuws, -partijen en
-software, o.a. uit Internet.

Giro: 67.29.924 t.n.v.
St. PreChess Int., Hoogezand

Van de algemeen wedstrijdleader:

Zoals ieder jaar geef ik U
een kort overzicht van het
ICCF congres, dat deze

keer in Noorwegen werd gehouden. Er waren 38 landen vertegenwoordigd, waaronder Argentinië, Amerika, Qatar, maar ook Luxemburg en Letland. Verschillende landen hadden volmachten afgegeven, waaruit hun betrokkenheid met het internationale gebeuren kon worden afgeleid.

In de openingstoespraak herdacht de ICCF-President de in het afgelopen jaar overleden correspondentieschakers, noemde met name Olga Rubtsova (Rus), de eerste dameswereldkampioen, Prof.Sagorowskij (Rus), de vierde ICCF-wereldkampioen en recordhouder in het spelen van wereldkampioenschapsfinales, J.F.Cleeve (Can.), bekend Canadees bestuurder en organisator en W.J.Bishop (Wis), de eerste vertegenwoordiger van Wales. Daarnaast wees hij er op, dat de verkiezingen niet alleen een eervolle gebeurtenis waren, maar tevens een opdracht voor de gekozenen inhield, namelijk te werken aan de samenwerking tussen bestuurders onderling en met de aangesloten bonden. Daarbij dienen de uit het verleden verkregen waarden te worden gekoesterd en de nieuwe mogelijkheden voor de toekomst optimaal te worden benut. Het Congres nam de bonden van de nieuwe republieken Wit Rusland en de Federale Republiek Joegoslavië (Servië/Montenegro) als nieuw leden aan.

De toernooirecteur meldde, dat de experimentele faxtoernooien (gesponsord door oud NBC Kampioen van Oosterom) als een succes konden worden bestempeld en duidelijke aanwijzingen gaven, dat deze nieuwe technologie samen met het gebruik van E-mail geïntensiveerd diende te worden. Tevens gaf hij verslag van de prijsuitreiking ter gelegenheid van de Xe Olympiade, die door de ICCF-President in maart 1995 in Maagdenburg was verricht en vrij veel belangstelling van de media had getrokken. Officiële gelukwensen gingen naar de nieuwe (XIIIe) wereldkampioen M.M.Umanski; (Rus). Besloten werd de finale van het XVe wereld-

kampioenschap te spelen "ter herdenking van Prof.Sagorowski". De 3/4 en 1/2 finales XXI en XVII zijn in Augustus 1995 begonnen. In de verstrekte statistische gegevens neemt Nederland qua deelnemersaantallen een zeer eervolle plaats in en bevestigt daarmee nog eens een belangrijke bond in de ICCF te zijn. Zowel de finale van het IV Europese Teamkampioenschap als de voorronden van het V^e trok een record aantal teams, namelijk 12 en 31 !

Vanuit de andere continentale toernooibureau kwamen bemoedigende berichten. De contactman met FIDE berichtte over zijn activiteiten tijdens de FIDE-congressen en stelde vast, dat FIDE nog steeds geïnteresseerd is in het onderhouden van goed banden met ICCF. Mede naar aanleiding daarvan zou hij onderzoeken of het mogelijk zou zijn een ICCF-team als gastteam aan de volgende FIDE-Olympiade te laten deelnemen, zoals vorig jaar het blindenteam als gast werd uitgenodigd. Dat zou een doorbraak maar ook goede propaganda kunnen opleveren. Hoewel nog verschillende landen op aanmaningen niet hadden gereageerd (zij dreigen volgend jaar te worden geschorst) kon de penningmeester van een gezonde ontwikkeling spreken en dus voorstellen tot verhoging der tarieven achterwege laten.

Op voorstel van de kwalificatiecommissie werd besloten van de XVII 3/4-finales aan de winnaars (eventueel na Sonneborn Berger) de grootmeestertitel toe te kennen. Tevens worden voortaan ook de resultaten van Hoofdklassegroepen internationaal in het ratingsysteem opgenomen.

De regelcommissie is hard bezig de bestaande spelregels in een moderne jasje te steken. Zij hoopt daarvoor volgend congres een definitief voorstel te kunnen doen. De tele-schaakcommissie deed uitvoerig verslag van onderzoeken op het gebied van de nieuwe technologie, fax en e-mail en meende eveneens, dat deze communicatiemiddelen voor het correspondentieschaak zeer waardevol kunnen zijn.

Een groot aantal nieuwe titelhouders konden worden gefeliciteerd, waaronder L.C.J. Mooren met de behaalde meestertitel en R.Maliangkay met de grootmeestertitel. De laatste verwierf daarmee een primeur - ook

voor de NBC - zijnde de eerste speler, die in een door de ICCF georganiseerd faxtoernooi een titel behaalde! Voor beide NBC-ers natuurlijk ook hier gelukwensen.

Binnen het kader van de nieuwe communicatiemogelijkheden werd besloten toe te staan, dat spelers in normale ICCF-toernooien na onderling goedvinden van fax of e-mail gebruikmaken. In die gevallen blijven de normale regels voor deze toernooien uiteraard ook voor die spelers van kracht. Bij specifieke faxtoernooien zal de bedenktijd op 40 dagen voor 10 zetten worden bepaald en zal een antwoord binnen 24 uur voor 0 bedenkdagen tellen.

Aankondigingen voor dit soort toernooien zullen binnenkort volgen zowel voor wereld- als voor Europese toernooien in alle klassen. Het inschrijfgeld blijft gelijk aan de bestaande tarieven. Met de International Email Chess Group werd een voorlopige overeenkomst afgesloten om tot een zodanige samenwerking te komen, dat ICCF zich ook via dit medium zal kunnen profileren en mogelijk tot toernooien met gebruikmaking van e-mail zal kunnen komen. Daarnaast werd een definitief contract gesloten met sl Editrice (de uitgever van de Correspondence Chess Year Books), waarbij de uitgaven en tegenprestaties voor beide partijen worden geregeld.

Verkiezingen voor het Presidium vonden plaats : schrijver dezes werd herkozen als ICCF-President, als secretarisgeneraal werd Dr F.Baumbach benoemd, als penningmeester F.J.Huijbrecht (Bel) en als Deputy Presidents : voor ontwikkelingszaken A.P.Borwell (Sco), voor regels A.A. van 't Riet (Nld) en voor toernooien R.Wikman (fin). Tenslotte werden de verkiezingen in de vier zones voor Zonedirecteuren bevestigd, zijnde H.E.Luers (Ger) voor Europa, C.A.Rinaldi (arg) voor Zuid Amerika, Prof.M.Zavanelli (USA) voor Noord Amerika en de Pacific en M.Samraoui (Alg) voor Afrika en Azië. Onze landgenoot H.B.Sarink werd opnieuw benoemd als financieel controleur. Het volgend congres zal plaatsvinden in Bad Neuenahr/Duitsland, terwijl we in 1997 in Buenos Aires/Argentinië worden verwacht. Een schaakwedstrijd tegen het District Gjøvik aan 16 borden werd door de ICCF

gewonnen met 12 - 4 en de traditionele snelschaakwedstrijd met eveneens 16 deelnemers werd een prooi voor Dr F.Baumbach (Ger) voor G.Sanakoew (Rus)

Samenvattend een interessant congres, dat zeker ook voor de NBC punten van overweging te bieden heeft. Gezien de toekomstgerichtheid van het ICCF-bestuur mag tevens wel worden vastgesteld, dat het correspondentieschaak - op welke manier die correspondentie dan ook gevoerd wordt - nog steeds springlevend is en voorieder, die creatief met schak wil bezig zijn vele mogelijkheden heeft en houdt. Er is die week in Noorwegen hard gewerkt, zij die er waren, wisten waarmee ze bezig waren en bereid zich in te zetten om anderen de vreugde van 't soort schak en het onderling contact te bieden !

Dan nog even wat nationaal nieuws : Hoewel K/24 nog niet geheel is afgelopen en de strijd in K/25 nog volledig gaande is, kon inmiddels K/26 beginnen. Met als officiële begindatum 1 november 1995 gingen in deze groep de volgende spelers aan de slag : J. Simmelink - Den Haag, F. Hoijncx van Papendrecht - Den Haag, J.A. Brink - Krommenie, H. Schaper - Rijssen, P. de Heer - Amsterdam, H. Schulenberg - Den Bosch, W. Eveleens - Aalsmeer, A.de Groot - Benthuizen, A. Swinkels - Eindhoven, Mr A. Kuhlmann - Arnhem, J. Jansen - Valkenswaard, A.Stuart - Tilburg, J. Alingh Prins - Almere, H. Plukker - Amsterdam, A. Hebels - Voorburg.

En dan nog : U vergat toch niet zich aan te melden voor ons Propagandabekertoernooi ? Nu kan het nog, maar de tijd is kort !!

Algemeen wedstrijdleader II

In mijn verslag van de ICCF-Vergadering 1995 meldde ik, dat voortaan ook de mogelijkheid bestaat in speciale FAXTOERNOOIEN te gaan deelnemen, die dan dezelfde waarden hebben als de "normale" kwalificatieschaaktournooien. Het bestuur van de NBC heeft onlangs besloten ook hier-aan haar medewerking te verlenen en opent derhalve hiermede de inschrijving voor deze wedstrijden in alle klassen. U kunt zich aanmelden op de gebruikelijke wijze via storting van het deelnemingsgeld op girorekening van de NBC-penningmees-

ter. Om vergissingen te voorkomen, is het wel noodzakelijk, dat U ZEER DUIDELIJK vermeldt, dat het om inschrijving voor een faxtournoi gaat, terwijl U natuurlijk ook de gewenste klasse dient mede te delen. Ook hier dient U rekening te houden met een wachttijd van circa 4 maanden voor U de startbrief kunt ontvangen. Hoewel niet mag worden aangenomen, dat in het binnenlands postverkeer veel winst kan worden geboekt door het gebruiken van een fax, is het NBC-bestuur bereid ook voor de nationale tournooien faxwedstrijden op te zetten. Bent U geïnteresseerd in deze mogelijkheid voor nationale wedstrijden, laat het dan eens weten. Ook willen wij graag onderzoeken, of het zin heeft wedstrijden met gebruikmaking van electronic mail te gaan opzetten. Zij, die daarvoor dus zijn ingericht en nationaal of internationaal deze moderne communicatiemethode willen gaan benutten, worden verzocht van hun belangstelling blijk te geven. Stuurt U gemakshalve al uw reacties maar aan mijn adres !

Schaak!

De opening in de praktijk van ca. 100 correspondentiepartijen.

Deze maand zijn verschenen:

223 Siciliaans Najdorf 6.Le3
SI 14.3-11

224 Slavisch Neo-Meraner -Wade
SL 9

OKTOBER '95 DISKETTE

met 1000 corr. partijen
voor Nicbase en ChessBase.

K-23 Bulletin Kampioenschap
van Nederland

"Schaak!" kost bij bestelling van
een exemplaar 3,- en bij bestelling
van meer exemplaren 2,50 per stuk.
Giro 83865 t.n.v. J.v.d.Kooij,
I. da Costastraat 373, 3221 TJ
Hellevoetsluis.

De diskette kost 10,-.
Het bulletin kost f4,-

Leven met correspondentieschaak (2)

■ H. Bouwmeester

De NBC groeide inmiddels voorbeeldig. Na de dood van Perfors organiseerde men een zgn grootmeestertoernooi waarin een GM-titel kon worden behaald (1976-1980). Ik deed mee onder barre omstandigheden. De chaotische onderwijstoestanden namen veel tijd en energie en als bondscoach had ik te maken met een uitermate zwak KNSB-bestuur. De genade, om in Hartoch, Scholl, v.d.Weide en enkele andere belegen pubers, potentiële kampioenen te zien, was mij niet verleend.

Aan de Donner-verering kon ik onmogelijk meedoen. Maar het grootste bezwaar was mijn tekort aan diplomatieke kwaliteiten. Ik beschouw democratie als een groot goed, maar ik kon voor autoritair grote bekken, die zich bij voorkeur 'democratiseerders' noemden, geen waardering opbrengen. Dat alles gaf in die jaren nogal wat spanning en in het Perfors-toernooi faalde ik dan ook jammerlijk.

In de jaren tachtig ging het beter. Ik won met 10 uit 12 het toernooi van 'Europe Echecs' en de Freedman memorial zelfs met 12 uit 14. Op enkele partijen kon ik met vol-doening terugzien. De overwinning op Dunhaupt is misschien wel de beste die ik ooit heb gespeeld.

H.Bouwmeester

Freedman Mem

Rittner

1987

Dameindisch

E21

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 b6 4.Pc3
Lb4 5.Dc2 Lb7 6.a3 Lxc3+
7.Dxc3 d6 8.e3 Pbd7 9.b3 0-0
10.Lb2 Pe4 11.Dc2 f5 12.Ld3
Pg5N 13.d5

13.Pd2?! Lxg2 14.Tg1 Pf3+ 15.Pxf3 Lxf3
16.d5 Pf6! 17.dxe6 Le4 onduidelijk);
16...e5 17.Lxf5 Pf6 18.Tg3 Lh5=

13...Pc5

13...Pxf3+ 14.gxf3 Pe5 15.0-0-0 De7
16.Thg1 Tf7 17.f4 Pxd3+ 18.Dxd3 exd5
19.cxd5 Te8 20.Tg5, Farago - Groszpeter,
Budapest 1981

14.b4

14.dxe6? Le4!

14...Pxd3+ 15.Dxd3 exd5

15...e5 16.Pd2 f4 (16...De7? 17.h4)
17.exf4 Txf4 (17...exf4 18.Dd4 De7+
19.Kf1) 18.g3 Tf8 19.h4 Pf7 20.g4! ;
15...b5!? 16.Pxg5 Dxg5 17.dxe6 Dxg2
18.0-0-0 onduidelijk ; 15...Pxf3+ 16.gxf3 e5
17.f4 exf4 18.Tg1 Tf7 19.Dd4

16.cxd5 f4 17.h4!

17.0-0-0 fxe3 18.fxe3 De7!=

17...Pxf3+ 18.gxf3 fxe3 19.fxe3
Tf7

19...Txf3 20.0-0-0 (20.Ke2!? Tf7) 20...De7
21.Thg1 g6 22.Tde1 Te8? (22...Dxh4
23.Dc3 met initiatief) 23.Txg6+! hxg6
24.Dxg6+ Kf8 25.Dh6+ Kf7 26.Dh5+ +-

20.0-0-0 c6 21.Thg1 cxd5?

Beter 21...Dc7 22.Td2

22.Txg7+!

22.Lxg7 Dc7+! 23.Lc3+ Kf8 met beter spel
voor wit.

22...Txg7 23.Lxg7 Tc8+

23...Kxg7 24.Tg1+ Kh6 (24...Kf6 25.Dxh7)

25.Dd2! (25.Df5? Dc8+ ; 25.Dd4 Df8 26.Dg4 Df6) 25...Dxh4 (25...Df6 26.e4+ Kh5 27.Tg5+ Kxh4 28.Tg4+) 26.Dg2 +-

24.Lc3 De7

24...Df6 25.Kb2 (25.Tg1+? Kf8 26.Kb2 La6!) 25...Dg6 26.Dd4 Kf7 27.h5 Dg5 28.f4

25.Tg1+

25.Dd4? De5! =

25...Kf8 26.Kd2!

26.Kb2? Tc7 27.Lg7+ Ke8 28.Dxh7 Dxe3 onduidelijk.

26...Tc7 27.Lg7+

27.Tg7? Txc3!

27...Dxg7

27...Ke8 28.Dxh7 Kd7 29.Df5+ De6 30.Dxe6+ Kxe6 31.h5 Kf7 32.Ld4 +-

28.Txg7 Txg7 29.Dd4 Tf7
30.Dh8+ Ke7 31.Db8 Ke6
32.Dxa7 b5 33.Db6 Lc8
34.Dxb5 Ld7 35.De2 La4
36.Da6

en zwart geeft op

L.Endzelins
H.Bouwmeester
Nimzoïndisch

Perfors Mem
1980
E59

1.c4 Pf6 2.Pc3 e6 3.d4 Lb4 4.e3
0-0 5.Ld3 d5 6.Pf3 c5 7.0-0 Pc6
8.a3 Lxc3 9.bxc3 dxc4 10.Lxc4
Dc7

Dit is duizenden keren gespeeld. Openingen worden in correspondentiepartijen minütieus voorbereid.

11.Ld3

Waarschijnlijk de belangrijkste zet. Alternatieven kan men in de bekende handboeken vinden. De laatste tijd is 11.La2 in de mode. Deze zet is onderwerp van de volgende partij.

11...e5 12.Dc2 Te8 13.e4

Gebruikelijk is de afwijking 13.Pxe5 Pxe5 14.dxe5 Dxe5 15.f3. Zwart heeft dan de keuze tussen 15...Le6 (b.v. Karpov-Spasski, 5e matchpartij 1974) en 15...Ld7 (b.v. Donner - Sosonko, Leeuwarden 1978).

13...exd4

Als zekerder geldt 13...c4 (Vukcovic) 14.Lxc4 exd4 15.cxd4 Pa5 16.Ld3 Dxc2 17.Lxc2 Pxe4 met gelijk spel. De tekstzet kan tot grote verwickelingen voeren, en daar gaat het vaak in correspondentie partijen om.

14.cxd4 Lg4

15.e5

In zijn bekende boek geeft Taimanov 15.Dxc5 als sterker aan. In de partij Bronstein - Euwe (Zurich 1953) volgde hierna: 15...Pxe4 (?) 16.Lxe4 Txe4 17.Pg5 Te7 18.Dc2 g6 19.Pe4 Lf5 20.Pf6+ Kg7 21.Dd2 Kxf6 22.d5 Td8 23.Lb2+ Pe5 24.f4 Dc5+ en zwart kon zich handhaven. Wit behield echter tot het eind initiatief. Later werd ontdekt dat zwart beter met 15...Lxf3! 16.gxf3 Dd7! voortzetten kan. En daarna:

1)17.Le3 Pxe4 met eeuwig schaak (Lehman-Cholmov, Havana 1965)
2)17.d5? (te riskant) Pe5 18.Le2 Dh3

19.De3 Pxd5! 20.exd5 Pg6! 21.Dg5 Txe2
Omoljchenko-Rovner, cr 1969-1971

15...Lxf3 16.exf6 Pxd4
17.Lxh7+ Kh8 18.fxg7+ Kxg7
19.Lb2 Tad8 20.gxf3

Ook 20.Tfc1 is bekend. In de partij Farago - Dely (Boedapest 1965) volgde hierop 20...Th8 21.Dxc5 (niet 21.Lxd4+ Txd4 22.Dxc5?? Td1+!) 21...Dxc5 22.Txc5 Kxh7 23.gxf3?. Dat kost na 23...Thg8+ en 24...Pb3 de kwaliteit. Na 23.Lxd4 Thg8 24.Le5! zijn de kansen ongeveer gelijk.

20...Th8 21.Kh1 Kf8!

Een verbetering van de Rus Lisitsin t.o.v. de partij Porath - Stahlberg (Amsterdam 1954) waarin 21...Txh7 22.Tg1+ Kh8 volgde. En nu was 23.Tg2! het kansrijkst voor wit geweest.

22.De4 f6

Zelfs deze stelling is nog uit de praktijk bekend. Beide spelers volgen de partij Wladimirov-Lisitsin (UdSSR 1955) waarin zwart na 23.Lxd4 Txd4 24.Dg6 Txh7 25.Dxf6+ Df7 goed spel kreeg.

23.Dh4!?

Een interessante poging het witte spel te verbeteren. Van nu af waren de spelers op hun eigen ideeën aangewezen.

23...Txh7

Slecht was 23...Df7? 24.Dh6+ Ke7 25.Lxd4 en wit wint.

24.Dxf6+ Ke8

Wegens de matdreiging op h2 kan het paard, die vele belangrijke velden be-

schermd, niet direct geslagen worden.

25.Tfe1+

Anders kan de toren van d8 via d6 in het spel komen.

25...Kd7

Hier wordt de beroemde uitspraak van Steinitz actueel: "Ik ben van mening dat de koning een sterk stuk is, die zichzelf beschermen kan."

26.h4

Het eindspel na 26.f4 Dc6+ is goed voor zwart.

26...Tf8!

Zonder deze finesse zou zwart in moeilijkheden komen. Na 26...Tdh8 27.e4! kan wit zijn koningsvleugel afschermen en een tegenaanval voorbereiden.

27.Te7+!

De tegencombinatie 27.Dg5 Df4 brengt zwart in het voordeel.

27...Txe7 28.Dxf8 De5

Centralisatie. De zwarte koning staat in het centrum relatief veilig. Als wit het paard ruilt, krijgt zwart een gevaarlijke vrij pion. In vele varianten kan hij de opmars met een aanval combineren. Wit is echter niet zonder tegenkansen. Over de vierde rij kan hij zijn toren zowel defensief als aanvallend inzetten.

29.Tg1

Nog steeds is 29.Lxd4 niet goed. (29...Dxd4 30.Df5+ Kc7!)

29...Dh5 30.Tg4 Tf7 31.Db8 Dd5
32.Lxd4

Eindelijk kan het gehate paard verwijderd worden. Net op tijd want het dreigde aan een koningsaanval deel te nemen.

32...cxd4 33.Te4?

Deze min of meer voor de hand liggende zet blijkt een beslissend tempoverlies te zijn. Goed was 33.Dxa7 waarmee wit waarschijnlijk remise bereiken kon. Er kan volgen:

1)33...Txf3 34.Kg1! (Td4? Td3+ -) Td3 35.Da4+ en wit heeft niets te vrezen;

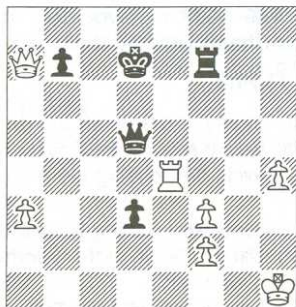
2)33...Dxf3+ 34.Tg2 Dd5 35.Da4+ Kc7 36.Dc2+ Kb8 37.Kg1 Tc7 en zwart behoudt de betere kansen, maar duidelijk is het al-
 derminst.

33...d3 34.Dxa7

Na 34.De8+ Kc7 is wit verloren:

1)35.De5+ Dxe5 36.Txe5 Td7 37.Te1 d2 38.Td1 Kc6 39.Kg1 Kc5 40.Kf1 Kc4 41.Ke2 Kc3 42.Ta1 Kb2! met winst;

2)35.Te7+ Txe7 36.Dxe7+ Kc6 en de vrijpi-
 on beslist het dame-eindspel.

34...Kc7!

De winstzet. Foutief zou zijn 34...d2? we-
 gens 35.Da4+ Kc7 (35...b5 36.Td4!) 36.Tc4+ Kb8 37.De8+ enz.

35.Da4

Het toreneindspel na 35.Dd4 Dxd4 36.Txd4 Td7 is makkelijk te winnen en ook 35.De3 d2 36.Dc3+ Kb8 37.Td4 d1D+ is hopeloos.

35...Td7

De pointe van de vorige zet. De d-pion is niet meer tegen te houden.

36.Tc4+

Ook 36.Te3 d2 37.Df4+ Dd6 38.Dc4+ Dc6 39.Df4+ Kb6 40.Db4+ Ka6 met winst.

36...Kb8 37.Te4 d2 38.Te8+

Na 38.Dd1 Dc6 gaat het sneller.

38...Kc7 39.Df4+ Dd6 40.Dc4+ Kb6

Het spelen van zo'n eindfase is bij het cor-
 respondentieschaak natuurlijk veel pretti-
 ger dan bij een bordpartij.

41.Db3+ Ka7 42.Da4+ Da6!

1946 - 1970 Het tijdperk Botwinnik, Hans Bouwmeester, van Spijk, 1995, 111 p. (ISBN 90 6216 125 1) Prijs: f 34,50

Bij mij begint het avontuur van een goed (schaak)boek met de geur en het uiterlijk. Dit boek ruikt goed, ziet er uitermate verzorgd uit (mooi gebonden) en is inhoudelijk ook nog eens van zeer grote kwaliteit. U heeft de afgelopen twee afleveringen van dit blad uitvoerig de analyse-kwaliteit van Hans Bouwmeester kunnen bewonderen, in 30 geselecteerde partijen kan u dat nogmaals.

De 30 partijen beslaan de strijd die Michael Botwinnik heeft gevoerd tussen 1946 (Botwinnik - Euwe, Groningen 1946) en 1970 (Botwinnik - Larsen, Palma de Mallorca 1967, maar zijn laatste toernooi was in Leiden 1970) tegen de aanstormende grootheden die zijn troon dreigden te bestijgen. Na de winst van het monstertoernooi in Moskou, 1948 was Botwinnik officieel wereldkampioen. Vanaf dat moment was vooral het Russische aanstormend schaaktalent op jacht naar de titel. En welk een talent: Bronstein, Keres, Tal, Petrosian, Spasski, Smyslov, Kortschnoi. Vanuit het Westen blijken slechts drie namen relevant: Euwe, Larsen en natuurlijk Fischer. De partijen zijn niet alleen van Botwinnik tegen.. (11 stuks), maar

ook tussen de kandidaten onderling. Jaren lang heeft Botwinnik uitsluitend de matches gespeeld, en natuurlijk de revanches (Smyslov en Tal).

De belangstelling van Bouwmeester gaat natuurlijk uit naar al het talent dat gedurende de jaren 50 en 60 is komen opzetten. In deze jaren is hij samen met Euwe druk bezig geweest de eerste systematische openingswerken en partijverzamelingen, de Losbladige, op te zetten. Het is niet verwonderlijk dat diverse analyses ook Euwe als participant van de aantekeningen vermeldt; ere wie ere toekomt, maar de eer van dit werk komt naast Bouwmeester ook toe aan I.Hendriks, landelijk coördinator van het Max Euwecentrum.

En er is natuurlijk ook de trainer Bouwmeester (Timman, Piket) over de trainer Botwinnik. Hoe stelde Bouwmeester dit onlangs: "leer door het naspelen van de partijen van de grote meesters". Dank voor deze 30 wijze lessen.

Een laatste finesse. Na 43.Dxd7 beslist 43...Df1+ en 44...d1D

43.Dd1 Dc6 44.Tg8

Om op 44...Dc1 45.Tg1 te spelen. na 44.Kh2 was 44...Td4 eveneens beslissend.

44...Td4

en wit geeft op.

(Aantekeningen van de zwartspeler)

Dr.H.Dunhaupt

H.Bouwmeester

Nimzoïndisch

Europe Echecs 20

1982

E59

**1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pc3 Lb4 4.e3
0-0 5.Ld3 d5 6.Pf3 c5 7.0-0 Pc6
8.a3 Lxc3 9.bxc3 dxc4 10.Lxc4
Dc7 11.La2**

Deze terugtrekking werd in Russische schaakkringen onderzocht en in 1953 in Zurich door Taimanov tegen Euwe gebruikt.

11...e5

Het beste. Alternatieven kunnen gevonden worden in de theorieboeken.

12.h3

Hiermee heeft de Rus Judowitsch in een aantal correspondentiepartijen succes gehad. Een belangrijk alternatief bestaat uit 12.Dc2 Lg4 en nu:

1)13.d5 Pe7 14.c4 Lxf3 15.gxf3 Dd7 16.Lb1 Pg6 17.Df5 Dxf5 18.Lxf5 Ph4 19.Le4 Pxe4 20.fxe4 f5! en zwart heeft beslissend voordeel (Taimanov-Euwe, Zurich 1953);

2)13.Pxe5 Pxe5 14.dxe5 Dxe5 15.Lb1 Tfe8 16.e4 (16.c4 Lf5!) Tad8 17.f3 Le6

18.f4 Dh5 19.e5 Lc4! 20.Tf3 Ld5 21.Tf1 (21.Th3 Le4!) Le4 met goed spel voor zwart (Kortschnoi-Matanovic, Belgrado 1956);

3)13.dxe5! Pxe5 14.Pe1 Tad8 15.f3 Le6 16.c4 (Portisch - Sosonko Tilburg 1978) en nu hat 16...a6 17.a4 Pc6 ongeveer gelijk spel gegeven. Een uitvoerige analyse van de partij door Sosonko kan in het toernooiboek gevonden worden.

12...e4

Taimanov noemt noch 12...Lf5 13.d5 Tad8 14.De2 Pe7 15.c4 Pg6 16.Lb2 Tfe8 17.Pd2 Td6 18.f3 met voordeel voor wit (Simagin-Chasin UdSSR 1965)

13.Ph2

Bij dit stellingstype draait het om de breekzet f2-f3. Daarom is 13.Pd2 zwakker omdat dan steeds de dreiging Lxh3 aanwezig is.

Met de nu ontstane stelling is al veel ervaring opgedaan. De meeste voorbeelden zijn gunstig voor wit:

1)13...Pa5 14.f3 c4 15.Lb1 Te8 16.Ta2 Ld7 17.Taf2 met goede aanvalskansen voor wit (Furman-Karelow, Leningrad 1957);

2)13...cxd4 14.exd4 Pa5 15.Lg5 Dxc3 16.Lxf6 gxf6 17.Pg4 Kg7 met onverzettelijke complicaties (Najdorf-Szabo, Dallas 1957);

3)13...Lf5 (de meest gespeelde manoeuvre) A)14.f3 exf3 15.Txf3 Lg6 en zwart behield controle over veld e4 (Minev-Blatny, Marienbad 1959);

B)14.Lb2 Tad8 15.De2

a)15...Td7(?) 16.f4! exf3ep 17.Txf3 Lg6 18.Txf6! gxf6 19.Df2 f5 20.e4 fxe4 21.Pg4 en wit hield voor het geofferde materiaal een sterke aanval (Taimanov-Nedeljkovic, Leningrad 1957);

b)15...Td6! 16.Tfd1 Tfd8 met gelijk spel (Reshevsky-Larsen, Dallas 1957)

C)14.d5 Pe5 15.c4 Lg6 16.Lb2 Tfe8 17.Lc3 Tad8 en zwart had niet veel te vrezen (Furman-Iwkwow, Leningrad 1959);

D)14.Pg4! Pvg4 15.hxg4 Lg6 16.a4 Tad8 (na 16...Tfd8 17.De2 Pe7 is volgens Taimanov 18.Lb2 het sterkste. Ook 18.La3 bleek in de partij Judowitsch-Salechi, cr 1970 speelbaar, 18...Pd5! 19.Tac1 Pf6 b.v. 20.Lxc5 h5!) 17.De2 b6 18.La3 Pb8 19.f4!

exf3ep 20.Dxf3 (20.gxf3 Ld3!) De7 21.Tae1 Le4 22.Dg3 en wit behield een langdurig initiatief (Judowitsch-Zagorovsky, cr 1965)

13...b6

Na lang nadenken (bijna 1 week) gespeeld. Of het een verbetering van de theorie is zal de tijd leren. In ieder geval begint nu het echte gevecht. Het is belangrijk voor zwart om e4 te behouden. Ook uit de vorige voorbeelden blijkt dat vaak niet f3, maar f2-f4! de sterke voortzetting is, wanneer de loper naar f5 of g6 gaat. De bedoeling van zwart is nu de loper naar b7 of via a6 naar d3 te spelen om zodoende de pion op e4 de nodige steun te geven.

14.De2

De voor de hand liggende zet waarmee 14...La6 verhinderd wordt. Na 14.f3 La6 (ook 14...Lb7 is niet slecht) 15.Tf2 (15.c4 Pa5 of ook 15...Tad8) Ld3 16.fxø4 Lxe4 is het kwaliteitsoffer 17.Txf6 minder sterk als in variant 3Ba.

14...Pa5

Om de lange diagonaal voor de loper te openen. Op 15.f3 kan nu 15...Lb7 volgen. Maar een zeer interessante zet is 15...c4. Als men de stelling vergelijkt met variant 1) dan kan men vaststellen dat de manoeuvre Ta1-a2-f2 hier onmogelijk is.

15.a4

Het is de vraag of 15.Pg4 sterker is. Na 15...Pxc4 16.hxc4 c4 17.f3 Lb7 staat zwart uitstekend.

15...Te8

Dit pleegde Nimzowitsch overdekking te noemen. Overigens bevat de zet een positionele dreiging.

16.La3?

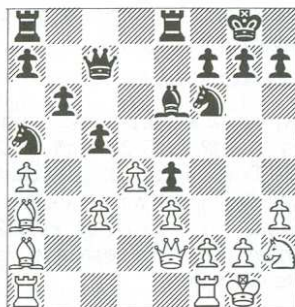
Noodzakelijk was 16.Pg4.

16...Le6!

Zie diagram volgende kolom

Dwingt ruil af van de witveldige loper, waarna deze velden zwak zijn. Tevens staan de loper op a3 en het paard op h2 uiterst ongelukkig.

17.Pg4

Is het beste anders blijft het paard inactief.

17...Pxc4

Minder overtuigend was 17...Pd5 18.Tac1 c4 19.Pe5 en 20.Lb4. Bij het versturen van de laatste zet had het voor de hand gelegen 18.hxc4 Lxa2 mee te sturen. In tijdnood (sic!) wordt dit ook vaak gedaan, want het antwoord kan de tegenstander zaterdag's ontvangen, en de briefbus wordt pas twee dagen later geleverd (poststempel beslist). Indien met de volgende zet niet meestuurt, wordt er tijd gewonnen, terwijl het antwoord voor de hand ligt.

18.hxc4 Lxa2 19.Txa2 Dc6

De dame wil naar e6, om de witte velden te controleren. Zeer belangrijk wordt het veld c4 voor het zwarte paard. Om dit doel te bereiken kan noodzakelijkerwijs een pion geofferd worden.

20.Tb1

Na bijna 1 week nadenken (natuurlijk moet men zo'n opmerking niet al te letterlijk nemen.) Slecht was 20.dxc5 bxc5 21.Db5 wegens 21...De6! b.v.

1)22.c4 Pxc4 23.Dxc5 Pxe3 met winst
2)22.Taa1 Pc4 23.Dxc5 (na 23.Lxc5 Tab8 is de dame gevangen) Pd2 en Pb3
3)22.Tc2 Pc4 23.Dxc5 Tac8 24.Db4 Dxc4 met beslissend voordeel voor zwart
4)22.Tfa1 Pb3 23.Td1 Tad8 24.De2 Td3! en zwart controleert het bord.

Een andere mogelijkheid was 20.Td1 Tad8 en nu volgt op 21.dxc5 verrassend 21...Td3!

20...De6

Voor alles moesten de witte velden ver-

overd worden. Pionverlies is op dit moment onbelangrijk.

21.dxc5

De toren op a2 staat praktisch ongunstig, maar na 21.Td2 Ted8 22.dxc5 is 22...Pc4 23.Txd8+ Txd8 24.Lc1 Td3 zeer sterk.

Waarschijnlijk moest wit de stelling gesloten houden. Na 21.Lc1 Pc4 22.Ld2 staat hij niet goed, maar zijn vesting is niet eenvoudig te veroveren.

21...Ted8!

De juiste toren. De andere wordt automatisch actief als de a-lijn geopend wordt. Minder overtuigend is 21...Pc4 22.Tb4 Pxa3 23.Txa3 bxc5 24.Tb7

22.cxb6 axb6 23.Tb4

Op deze en de volgende zet baseert wit zijn verdediging. Maar waarschijnlijk is een onverwachte finesse wit ontgaan. Om zijn looper ruimte te verschaffen, moest hij 23.c4 Lxc4 24.Lb4 spelen. Zwart behoudt evenwel na 24...Pe5 goede winstkansen.

23...Td3 24.Td4?

Dat kost verrassend de kwaliteit! Maar ook 24.c4 was na 24...Pxc4 25.Lc1 Tad8 kansloos geweest, terwijl 24.Td2 iets beter was: 1)24...Pc4? 25.Txd3 exd3 26.Dxd3! Pxa3 27.c4 en wit heeft zich gered
2)24...Txd2 25.Dxd2 Pc4 26.Da2 Tc8 27.Lc1 Dd5 28.De2 (28.Ld2 h5!) Dd3 29.Kf1 Dxc3 en zwart heeft duidelijk voordeel.

24...Pc6!

Verrassend omdat de aandacht steeds op Pc4 gericht was. Zwart wint de kwaliteit

terwijl 25.Txd3 cxd3 26.Dd2 Tax4 tot een hopeloze stelling voor wit leidt.

25.Lb4

De beste kans.

25...Pxd4 26.exd4 Dd5

Als wit a4-a5 doorzetten kan, krijgt hij nog goede remisekansen.

27.Ta1

Eindelijk uit het schotveld van die vreselijke dame!

Het eindspel na 27.f3 exf3 28.Dxd3 Dxa2 29.gxf3 Dxa4 is voor zwart gewonnen.

27...h6

Ook 27...h5 28.gxh5 Kh7 gevolgd door 29...f5 komt in aanmerking, maar zwart heeft geen haast.

28.Kh2

Op 28.f3 beslist 28...Txd4 en na 28.Te1 Te8 29.Ta1 (29.f3 Txd4!) Dg5 ontstaat dezelfde stelling als in de partij.

28...Te8 29.Kg1

Nog een paar mooie varianten:

- 1)29.a5 bxa5 30.Txa5 Dc4! 31.Da2 Dc7+ 32.g3 e3 33.Ta7 Td2! met winst;
- 2)29.f3 Dc4! 30.Td1 (anders 30...e3) Txc3 met winst;
- 3)29.Te1 (!) Te6 in wit is haast in tempodwang.

29...Dg5 30.Ta2

Dat verliest snel, maar er is al geen redding. Men ziet:

1)30.a5 bxa5 en nu:

A)31.Lxa5 Td2 32.De3 Ta8 33.c4 Tb2 en de penning op de a-lijn is dodelijk;

B)31.Txa5 Dc1+ 32.Kh2 Df4+

a)33.Kg1 e3 34.Ta1 exf2+ 35.Dxf2 Dxc4 met winst;

b)33.g3 Dc1 34.Te5 Txe5 35.dxe5 Td2 36.De3 Dc2 37.Lc5 Td1 en 38...Db1 met gewonnen aanval;

2)30.Td1 Txd1+ 31.Dxd1 e3 32.fxe3 Dxe3+ 33.Kh2 h5! met gewonnen aanval.;

3)30.Te1 Te6 en wit is om goede zetten verlegen.

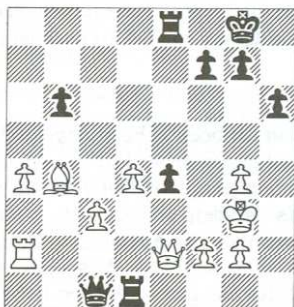
30...Dc1+ 31.Kh2 Td1

Dreigt 32...Th1+ 33.Kg3 Dg1! en wit zal

nog meer materiaal verliezen. Een andere dreiging is 32...Df4+ 33.g3 Dc1!

32.Kg3

Er valt niets meer te doen.

32...g5!

Nu faalt 33.De3 op 33...Td3 en na 33.Ld6 is 33...Dx3+ goed genoeg. Maar veel overtuigender is 33...Txd4! 34.cxd4 Dh1! met ondekbaar mat.

Wit geeft op.

Nog tweemaal ben ik door mijn grote vriend Henk Mostert gestrikt. De Olympiade van 1987/1992 liep slecht voor Nederland. Persoonlijk verloor ik drie partijen vanwege mijn oude kwaal, ongeduld. 'Brief - en kaartproblemen' met Oost-Europa waren er ook debet aan.

Bij het laatste grote toernooi om het Open Kampioenschap moest ik helaas op doktersadvies voortijdig afhaken. Het was een moeilijke maar onvermijdelijk beslissing. De jaren beginnen te tellen en nu het zeventigste jaar nader staat dan het lachen, vraag ik mij af of het verstandig is om nog het zware werk 'correspondentieschaak' te blijven beoefenen. Databanken en computers spelen in vele gevallen een belangrijke rol mee.

Ik vind dit niet zo leuk meer. Ik hou van mensen met ideeën, zoals Dick van Geet, die met 1...Pa6 fraaie partijen wint. Maar ik kan zo niet schaken. En voor het spelen met machines ben ik te oud geworden.

Gelukkig is aan het schaakspel op vele manieren vreugde te beleven. Met veel plezier

speel ik de partijen van de wereldtop na en geniet ik van vele mooie eindspelstudies. Ik heb een prachtige schaaktijd gehad en door het schaken veel van de wereld gezien. Ik heb met de groten van mijn tijd kunnen spelen en analyseren en verder heb ik juist in de schaakwereld vele interessante mensen ontmoet en leren kennen. Ondertussen ben ik een beetje leraar van mijn geloof geworden. Met de wiskunde heb ik mijn dagelijks brood verdiend en er een goed pensioen aan overgehouden. Daarbij genoeg tijd voor de drie grootste hartstochten, muziek, schaken en Nederlandse literatuur. Een goede schoolmeester draagt dit alles uit: Komt allen tot mij en ik zal U de gouden kamers der Schoonheid openen!

Dit geschrift kwam op verzoek tot stand. Uit eigen beweging zou ik niet toe gekomen zijn. Portretten schrijft men in het algemeen van grote schakers. Tot die groep heb ik nooit behoord. Desalniettemin mag ik hopen dat de geïnteresseerde lezer in het bovenstaande iets van zijn gading zal vinden.

Een kleine verrassing tot slot

Stelling na de 25e zet van wit in Stoll - Bouwmeester, Freedman Memorial 1985 - 1988.

25...Lxd4!

In feite geen moeilijke combinatie, maar je kunt zoiets gemakkelijk over het hoofd zien. De zet is onmiddellijk beslissend, want 26.Dxd4 Pxf3 of 26.exd4 Txe1 wint de dame en 26.f4 Txe3 27.Pxe3 Lxe3 28.Kf1 Lxf4 leidt tot een hopeloze situatie voor wit.

Wit geeft op.

Boekbesprekingen

■ B. Weegenaar

Deze keer aandacht voor uitgaven van de volgende fondsen: S1-Editrice, vooral bekend als uitgever van de *Correspondence Yearbooks* en *Rochade Verlag*, naast uitgever van boeken, ook uitgever van het zeer schaakrijke maandblad *Rochade Europa*.

Ruy Lopez Arkhangelsk System (C78), J.Konikowski, S1 Editrice, 1995, 283 p. (ISBN 88-86127-36-7); Prijs: f 41,70

12 Hoofdstukken afgewisseld met in het totaal 206 geanalyseerde partijen bieden een kijk op een in correspondentieschaak al lang, maar de laatste jaren in topschaak (Kamsky, Beliavsky) recent actuele variant. Gelukkig ook zeer veel correspondentiemateriaal. Een voorbeeld:

E.Arnlinde Axelson Mem
V.Zagorovsky 1990
Spaans C78

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6
4.La4 Pf6 5.0-0 b5 6.Lb3 Lb7
7.Te1 Lc5 8.c3 d6 9.d4 Lb6
10.a4 0-0 11.Lg5 h6 12.Lh4
exd4 13.cxd4 Te8 14.Pc3 g5?
15.Lxg5!

15.Lg3? Omleschenko - Vukcevic, cr Kurt Klar memorial

15...hxg5 16.Pxg5 Te7 17.Pd5!
Lxd4 18.Te3!! Pxd5 19.Tg3! Lg7
20.Lxd5 Dc8 21.Dh5 Pd8
22.Ph7! Td7 23.Pf6+ Kf8
24.Txg7!

en zwart geeft op

(Aantekeningen H.Heemsoth)

Queen's Gambit Accepted (D20-D29), S1 Editrice, 1995, 179 p. (ISBN 88-86127-34-0) Prijs: f 34,70

King's Indian Defence Sämisch Variation (E80-E89), M.Tirabassi e.a., S1 Editrice, 1995, 330 p. (ISBN 88-86127-35-9) Prijs: f 41,70

Het derde boek over deze variant, na Gallagher's boek en de uitgave van Interchess dat ik in korte tijd onder ogen krijg. De au-

teurs van dit boek hebben ongelofelijk veel materiaal opgenomen: 1100 complete partijen waarvan een groot deel geannoteerd. In 6 pagina's worden allereerst de strategische kenmerken van de Saemisch uit de doeken gedaan. Een must voor de spelers van deze variant die iets gemist denken te hebben in de andere boeken.

De meeste schaakboeken zijn prijzig en liggen al gauw rond de 4 á 5 tientjes. Het derhalve prettig te zien dat sommige uitgevers streven naar het uitgeven van een collectie goedkope en inhoudelijk hoogwaardige schaakboeken. Dit gaat enigszins ten koste van de kwaliteit van papier etc. Uitgever *Rochade Verlag*, Vogelsbergstrasse 21, D-63477 Maintal, Deutschland (of via de boekhandel) heeft een inmiddels uitgebreide lijst met spelers- en openingsmonografieën voor de prijs van 9,80 DM. De tekst is in het Duits en per deel worden ongeveer 80 pagina's en veel geanalyseerde partijen geboden. Recentere uitgaven gebruiken algebraïsche notatie.

Twee titels vielen mij vooral op: door lees- en naspeelplezier:

Leonid Stein, H.Wieteck, Rochade Europa 1994, 64 p. (ISBN 3-920748-16-6); Prijs: f 14,60

Leonid Stein was een van de leidinggevende schaakspelers in de jaren zestig, waarin hij liefst driemaal Russisch kampioen werd, elke keer voor de gerenommeerde namen. Zijn spel was zeer agressief en combinatorisch, en het is te hopen dat een uitgebreide schaakbibliografie eens zal worden samengesteld om meer van het materiaal te tonen dan deze 40 uitstekend geannoteerde partijen.

Dat Stein nu nauwelijks meer bekend is heeft voornamelijk te maken met zijn vroege dood in 1973 op de leeftijd van 39 jaar. Dat

Stein bij zijn collega's zeer gewaardeerd en gevreesd werd bewijst bijvoorbeeld de partij Fischer - Stein, Sousse 1967 in My 60 memorable Games met als titel "When Champions meet". Een van Stein's grootste triomphen was de gedeelde overwinning met Karpov van het Aljechin Memorial in 1971 voor Smyslov, Petrosian, Tukmakov, Spasski, Tal, Bronstein en Kortschnoi.

Potpourri seiner Schacherzählungen, E.Gufeld, Rochade Europa 1995, 80 p. (ISBN 3-920478-19-0); Prijs: f 14,60

Eduard Gufeld is niet alleen een sterke grootmeester maar ook een begaafde schaakauteur die naast openingsboeken, ook zeer interessante schaakartikelen schrijft. Dit boekje is een compilatie van dit soort stukken uit diverse bronnen vertaald in het Duits. De partijen zijn prima, maar verkrijgen hun meerwaarde uiteraard door de vaak humoristische en levendige beschrijving van de auteur. Vaak is hij lijdend/leidend voorwerp van een partij. Een aanrader voor mensen die een goed verhaal naast de partij waarderen.

Alexej Schirow, H.Wietek, Rochade Europa 1993, 80 p. (ISBN 3-920748-07-7) Prijs : f 14,60; 84 partijen van 1987-1993

Gata Kamsky 2.0, N.Heymann, Rochade Europa 1995, 80 p. (ISBN 3-920748-20-4) Prijs: f 14,60; 97 partijen van 1986 - 1995

Andere spelersboeken: Ivanschuk, Kramnik, J.Polgar and Kasparov. Verder als openingsboek o.a. verkrijgbaar: Damenlauferspiel Lf4, CaroKann 2.0 en Moderne Verteidigung Sc6 allen door N.Heymann.

Schach-Mekka Berlin in den "roaring twenties", H.Wietek, Rochade Europa 1995, 217 p. (ISBN 3-920748-18-2); Prijs: f 29,50

Berlijn tussen 1920 en 1930. Samen met Wenen, Parijs en New York de culturele centra van de wereld. In de geschiedenis van het schaken een tijd waar schaakdenkbeelden botsten en ontstonden: Tarrasch en Lasker, Capablanca en Aljechin, Euwe en Nimzowitsj. Al deze en andere grote namen speelden in cafes en restaurants voor aanzienlijke prijzengelden die regelmatig beschikbaar gesteld werden.

Voor elk jaar heeft de schrijver een hoofdstuk samengesteld dat aandacht besteedt aan

de schaaktoernooien, de minder bekende lokale spelers en de historische gebeurtenissen van dat jaar. De opkomst van het Duitse Reich begint naarmate de jaren vorderen voelbaar te worden, journalisten en organisatoren verdwijnen of worden opgesloten. Naast het aangenaam lezen en naspelen, valt er middels vele historische foto's van Berlijn veel te zien.

Losse uitgaven:

Schara-Hennig Gambit, E.Siebenhaar and B.Weigand, Dreier Verlag 1994, 110 p. ; Prijs: 29,50

Dit interessante gambiet, waarin vooral in correspondentiepartijen goed mee gescoord is. Na 1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pc3 c5 4.cd5 cd4! ontstaat de uitgangsstelling van dit gambiet. Het veroveren van de zwarte pion kost wat nogal veel damezetten, wat het ontwikkeltempo van de zwarte stukken ten goede komt. Een ander belangrijk thema is het te gesteld rocheren: wit meestal kort en zwart lang. Een scherpe strijd is meestal het gevolg.

De auteur heeft de theorie rijkelijk gelardeerd met partijen, en een overzichtelijk indeling maakt dit tot een must voor liefhebbers van het betere "mes-op-de-keel" schaak. Een voorbeeld van zo'n hard gevecht:

Mulder v. L. Dijkstra Axelson Mem
Morgado 1989
Schara-Hennig D32

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pc3 c5 4.cxd5
cxd4 5.Dxd4 Pc6 6.Dd1 exd5
7.Dxd5 Ld7 8.Pf3 Pf6 9.Dd1 Lc5
10.e3 De7 11.Le2 0-0 12.0-0
Tfd8 13.a3 Tac8 14.Ld2 Lg4
15.De1 Lxf3 16.Lxf3 Pe5 17.De2
Pxf3+ 18.gxf3 Dd7 19.Tad1 Dh3
20.Lc1 Td6 21.Kh1 Pd5 22.Tg1
Th6 23.Tg2 Ld6 24.f4 Txc3
25.bxc3 Pxc3 26.Df1 Pxd1
27.Dxd1 Lf8 28.Lb2 Td6 29.De2
Dd7 30.Df3 Td1+ 31.Tg1 Txg1+
32.Kxg1 Db5 33.Ld4 b6 34.Da8
Da4 35.f5 Dxa3 b6 37.Kg2
h5 38.h3 b5 39.Dxa7 Dxa7
40.Lxa7 g5 41.Kf3 Kh7 42.Ke4
Kg6 43.Ld4 g4 44.hxg4 hxg4
45.Kf4 Kh5 46.e4 b4 47.e5 b3

met remise.

The Daily Telegraph Chess Puzzles, David Norwood, Batsford 1995, 128 p. (ISBN 0-7134-7815-2); Prijs : f (£8,99)

Voor wie van een boek naast zijn bed houdt, is dit misschien een uitdaging. Of het leidt tot slapeloze nachten, zoals in mijn geval om steeds weer even naar het schaakbord te sluipen en te ontdekken dat het toch niet klopt. "Spieken" is dan de enige oplossing om de slaap te kunnen vatten.

De puzzels die Norwood kennelijk voor The Daily Telegraph heeft geselecteerd (of is dit een nieuwe vorm van boekreclame?) zijn gerangschikt in een tweetal hoofdcategoriën: stellingen die in de praktijk zijn voorgekomen en stelling die zijn gecomponeerd. Het eerste deel bevat hoofdstukken als maten in 1, 2, 3 etc, combinaties, opgeven in gewonnen stellingen. Het tweede deel de studies, matproblemen, helpmat en zelfmat en tot slot retro puzzles. Elk hoofdstuk bevat na een stukje uitleg een hoeveelheid opdrachten, met de lastige wetenschap dat een aantal erg moeilijk tot onoplosbaar zijn.

The Times Winning Chess, Raymond Keene, Batsford 1995, 144 p. (0-7134-7842-X)

Prijs: f33,50

Een leerboek voor de iets gevorderde beginner. (Het is een opvolger van Chess for Absolute Beginners (1993)). Vele partijen, opgaven en leermomenten. Keene's ervaring als schaakmedewerker voor de Times hebben model gestaan voor de oefeningen.

Beating the Sicilian 3, John Nunn & Joe Gallagher, Batsford 1995, 224 p. (ISBN 0-7134-7844-6); Prijs : f 47,50

De unieke aanpak van Nunn met Beating the Sicilian 1 en 2, namelijk het geven van een scherpe repertoire voor de witspeler tegen de diverse hoofdlijnen van het Siciliaans, heeft weer een opvolger gekregen. Nu samen met Gallagher, ook geen onbekende.

Verrassende keuzes die het de zwartspelers

niet makkelijk zullen maken: 6.f4 tegen de Najdorf, 6.g4 (Keres) tegen de Scheveningen, de opstelling 9.0-0-0 en 10.De1 tegen de Draak (iets voor Anand misschien?).

Daarnaast vele nieuwtjes in hoofdvarianten als de Pelikaan, de Maroczy etc. Kortom een uitgebreid repertoire om het Siciliaans-complex te bestrijden.

De volgende twee boeken hebben twee zaken gemeen: ze worden geleverd via Cadogan, London House, Parkgate Road, London SW11 4NQ, England en bevatten vele bijzonder "sappige" details over openingsvarianten

The Big Book of Busts, Watson & Schiller, Hypermodern 1995, 293 p. (ISBN 1-886040-13-3); Prijs: \$22,95

Busts, te vertalen als weerlegging. De schrijvers geven voor 80 minder bekende openingen of varianten aan of zij het speelbaar achten of niet. Dit gebeurt met humor en deskundigheid, maar met een aantekening van mijn kant voor de "slaafse" volgers van openingsboeken. De Sokolsky (1.b4) krijgt een Mickey ("opening based on a few tricks. Not worth playing.")!?

Anand
in de leer,
Sokolsky
een
Mickey

Voor een aantal varianten hebben de auteurs objectief gezien wel gelijk: het Gibbins-Weidenhagen 1.d4 Pf6 2.g4 is absoluut af te raden, maar voor veel van de negatief beoordeelde openingsvarianten als de Grob, de Tschigorin en vele anderen: zij die zo'n systeem spele voelen zich vaak als een vis in het water en daar dien je als tegenstander zeer serieus rekening mee te houden.

E.C.O. Busted!, Sid Pickard, Hays 1993, 234 p. (ISBN 1-880673-92-4); Prijs: f 44,10

Dit boek geeft 535 weerleggingen, aanvullingen, verbeteringen etc. ten opzichte van de Encyclopedia of Chess Openings. Uit zeer verscheidene bronnen zijn deze tips en aanbevelingen gehaald, en voor een actieve correspondentie schakers een aanbeve-

De praktijk van het eindspel (22)

■ G.C.van Perlo

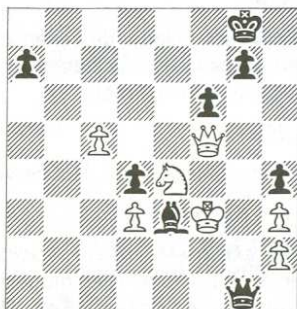
40

Een ander soort pionoffer in een open stelling, waarin voor een Paard weinig eer viel te halen zien we in diagram 40 uit Miles-Larsen, Londen 1981. De inleiding is het fraaie

1.d5!! Pd5:

Na 1...Dd5: wikkelt wit af met 2.Dd5: Pd5: 3.La5! (de rol van de Loper, die het hier duidelijk voor het zeggen heeft! 3...f3 4.a7 f2 5.a8D f1D 6.Df8+, steeds de pointe van het pionoffer.

Na 1...Pd5: volgde 2.a7 Dg8 3.Da6+ Pb6+ 4.Kb4 De6 5.Kb5 f3 6.Db6: en zwart gaf op, want er komt 6...Db6+: 7.Kb6: f2 8.a8D 8...f1=D en weer 9.Df8+

41

En een aardig en instructief verhaal zit vast aan diagram 41, Nimzowitsch-Yates, Bad Kissingen 1928. Ook hier zit een winnend pionoffer in de stelling met zwart aan zet.

Mogelijk is nl. 1...Df1+ 2.Kg4 De2+ 3.Df3 of 3.Kh4: g5+ 4.Kg3 Lf4+ Maar na 3.Df3 volgt 3...f5+ (een ons bekend motief in dit jasje!) en uit.

Deze wending ontging Yates totaal, waarschijnlijk omdat hij het voldoende achtere veld h5 te beschermen met gemakkelijke winst. Maar zo simpel liet zijn getruce tegenstander zich niet verslaan en eens te meer krijgen we nu weer een aardige demonstratie, hoe men in dit spel iemand alle plezier in het leven kan ontnemen! Vanuit de diagramstelling volgde namelijk:

1...Dd1+ 2.Kg4 De2+ 3.Kf3 Dd1 4.Kg2 a5 ?

Nog steeds kon wit bovenstaande winstvariant via Dg1+ bereiken, maar nu is de kans verkeken. Wit bood remise aan en toen zwart dit in dolle drift weigerde, kwam 5.Pf6:+ met remise en een bedroefde Yates!

Het wordt nu tijd om over te gaan op stellingen, waarin het Paard sterker is. Daarbij kunnen we beginnen een open deur in te trappen, door op te merken, dat dat zeker het

42

geval is in gesloten stellingen, waarbij de pionnen van de Loperpartij ook nog op de ver-

keerde kleur staan. Dat schuift de Paardpartij vaak wel naar winst. Ons gaat het echter meer om tactische wendingen, nu ten gunste van de Paardpartij en die zijn vooral aanwezig, als het beestje in samenwerking met de Dame op mat kan spelen. De verdediging daartegen is vaak moeilijk, vanwege de grilige paardsprongen, die op allerlei verrassende momenten kunnen opduiken!

Zie diagram 42, vorige pagina

Maar laten we de praktijk het woord geven en we beginnen dan met diagram 42 uit Ciburdanidze-Lukacs, Polanica Zdroj, 1984. Het begin zal de witspeelster niet veel moeite gekost hebben

1.Df6+ Kh7 2.Df7+ Kh8 3.Pf6

en er dreigt mat. Wat nu voor Zwart? Op 3...Db8 komt 4.Pe8! en daarom maar 3...Dd2+ 4.Kh3 Dd8, maar...5.Pe8!! en wat nu?

Wel, er is geen redding meer. In de partij kwam 5...Dg5 6.Pf6 en 1-0.

De schrale troost was, dat ook 5...Dd4 niet helpt, want dan beslist wit na 6.Df8+ Kh7 de partij heel fraai met het Paardoffer 7.Pf6 Kg6 8.Dg8+ Kf6: 9.Dh8+

43

Veel en wat sadistisch schaakplezier valt te beleven vanuit diagram 43 en dan hebben we het over Radulov-Osmanovic, Sarajevo 1978. Zwart was aan zet en vond het mooie pionoffer

1...d4!

en dat is een hele sterke. Duidelijk is dat 2.Dd4: niet gaat. Maar ook 2.ed4: lukt niet, want dan zit er de volgende hele mooie va-

riant in: 2...De1+ 3.Kh2 Pe2 4.Dc7+ Kh6 5.Kh3 Dh1+ 6.Dh2 Pf4+ 7.Kg3 en nu echt fraai

7...h4+ 8.Dh4: Ph5+ 9.Kg4 f5+, een prachtige combinatie van motieven, die we al eerder gezien hebben!

In de partij probeerde wit de derde mogelijkheid 2.e4 en dat werkte zwart als volgt af:

2...De4: 3.Dc7+ Kh6 4.Df7

Dreigt wat op f6, maar helaas voor wit is zwart eerst-

4...Pe2+ 5.Kf1 Pg3+ 6.Kg1 De1+ 7.Kh2 Pf1+ 8.Kg1 Pe3+ 9.Kh2 Pg4+ 10.Kh3 Dh1+ 11.Kg3 Dh2+ en 0-1

44

Diagram 44 is een klassieker uit de geschiedenis van het correspondentieschaak. De stelling stamt nl. uit de finale van het 8e wereldkampioenschap, partij Chasin-Sloth. Wit staat schaak en als hij Kc3 speelt wordt winst voor zwart en daarmee de titel wel heel problematisch. Tot grote vreugde van Sloth koos Wit echter voor

1.Ke3?

Zich kennelijk niet voldoende rekenschap gevend van de gevaren, die hem nu gaan bedreigen. Zwart vervolgt met

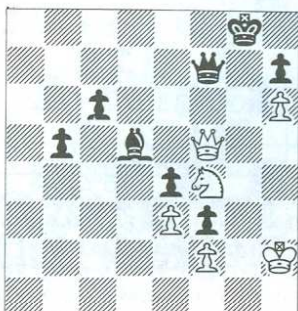
1...f5!

Plotseling met matdreigingen. Het vervolg:

2.d6+ Kf8 3.Le5 g5!

en nu dreigt akelig sterk De1+, zodat wit gedwongen is tot 4.Dc3. Niet mogelijk is nl. 4.Lc3 wegens 4...Dc1+ 5.Ke2 Pd4+ 6.Kd3 Df1+ met Damewinst. Maar ook na 4.Dc3 is het noodlot niet af te

wenden. De geheel ontketende Sloth, maakt het karwei nl. simpel af met 4...Pc1 5.Lg7+ Kg8 6.Dc4+ Kg7: 7.d7 f4+ en het kostbare punt was binnen.

45

En er valt nog meer te beleven!

Kijk bv. eens naar diagram 45 uit de partij Schneider-Buker,Mecklenburg 1940. Wit aan zet speelde

1.Dg5+ Kf8

(niet 2...Kh8 3.Dd8+ Dg8 4.Df6+)

2.Dd8+ De8

en nu de donderslag

3.Pg6+ Kf7.

Want op 3...hg6 4.De8: Ke8: 5.h7 enz.

Maar ook de tekstzet is slechts uitstel van executie, want na 3...Kf7 kwam

4.Ph8+! Kf8 5.Df6+ Lf7

en nu opnieuw dat vermaledijde

6.Pg6+! hg6: 7.h7

en 1-0

Partijselectie thematoernooien

■ John Elburg

Thema 1/96 Italiaans (C58)

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Pf6
4.Pg5 d5 5.exd5 Pa5

Jablonski
Stull

EUR/K33
1986

**6.Lb5+ Ld7 7.De2 Le7 8.Pc3 0-0
9.Lxd7 Dxd7 10.d3 Pxd5 11.h4
Pxc3 12.bxc3 Pc6 13.De4 f5
14.Dc4+ Kh8 15.Pf7+ Txf7
16.Dxf7 Pd4 17.Kd1 Tf8 18.Dh5
g6 19.Dh6 f4 20.cxd4 Tf5
21.dxe5 Lf8 22.g4 Dd5 23.Te1**

**Df3+ 24.Te2 Dxc4 25.Lb2 Lxh6
26.e6+ Lg7 27.e7 Lxb2 28.e8D+
Kg7 29.Kd2 Tf8 30.Te7+ Kg8
31.Db5 Lxa1 32.Dc4+ Kh8 33.c3
Dxh4 34.Dd4+ Df6 35.Dxf6+
Txf6 36.Txc7 Tc6**

en wit geeft op.

M.Griesmann
R.Dubois

cr F
1990

**6.d3 h6 7.Pf3 e4 8.De2 Pxc4
9.dxc4 Lc5 10.Pfd2 0-0 11.0-0
Lg4 12.De1 Dd7 13.Pc3 Tae8
14.Pb3 Lf3 15.Lf4 Dg4 16.Lg3
Ph5 17.Kh1 Lxg2+ 18.Kxg2
Df3+ 19.Kg1 Pxc3 20.hxc3
Dxc3+ 21.Kh1 Df3+**

en wit geeft op.

Bertrand
Beuter

cr Fr - GER
1990

**6.Lb5+ c6 7.dxc6 bxc6 8.Ld3
Pg4 9.Pe4 f5 10.Le2 Pf6
11.Pxf6+ Dxf6 12.d3 Ld6
13.Lh5+ g6 14.Ld2 Pb7 15.Lf3
Ld7 16.Lc3 De7 17.Pd2 Lb4**

18.Lxb4 Dxb4 19.0-0 Pd6
 20.Tb1 0-0 21.a3 Df4 22.Pb3
 Pb7 23.Dd2 Dxd2 24.Pxd2 Pd6
 25.Tfe1 Tfe8 26.c4 Tab8 27.b4
 Kg7 28.a4 a6 29.c5 Pc8 30.Le2
 Ta8 31.Pf3 e4 32.d4?? exf3

en wit geeft op.

Vertadier cr
 Danielson 1946

6.Lb5+ c6 7.dxc6 bxc6 8.Df3
 Db6 9.Ld3 Ld6 10.Pc3 0-0
 11.Lf5 Lxf5 12.Dxf5 Le7 13.d3
 g6 14.Dh3 h5 15.De3 Dc7
 16.0-0 Pd5 17.Df3 Pb4 18.De2
 Tad8 19.a3 Pd5 20.Te1 Pxc3
 21.bxc3 Tde8 22.De4 Lf6
 23.Ld2 c5 24.Tab1 Dd7 25.Pf3
 Lg7 26.c4 Pc6 27.Dd5 Dxd5
 28.cxd5 Pd4 29.c4 Pc2 30.Tec1

en zwart geeft op

Pagels cr DK-SF
 Varjus 1978

6.Lb5+ c6 7.dxc6 bxc6 8.Df3
 Tb8 9.Lxc6+ Pxc6 10.Dxc6+
 Pd7 11.Pf3 Tb6 12.De4 Lb7
 13.De2 Tg6 14.0-0 Txc2+
 15.Kxg2 Dg5+ 16.Kh3 Df5+
 17.Kg3 Df4+

en wit geeft op

Doudon cr
 Loux 1988

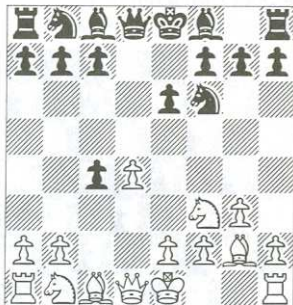
6.Lb5+ c6 7.dxc6 bxc6 8.Df3
 Tb8 9.Lxc6+ Pxc6 10.Dxc6+
 Pd7 11.Pe4 Tb6 12.Dc3 La6
 13.Df3 g6 14.d3 Lb7 15.Dg3
 Lg7 16.0-0 0-0 17.Pbc3 f5
 18.Pd2 g5 19.Pc4 Tg6 20.Pb5
 g4 21.De3 f4 22.Dxa7 La8
 23.Dc7 Dh4 24.Pcd6 Txd6

en wit geeft op.

Een idee van de
 mogelijkheden!

Thema 2/96 Catalaans (D43)

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.Lg2 dxc4 5.Pf3

Poluljahov
 Stripunsky

Volgograd
 1994

5...c6 6.Lg2 Pbd7 7.a4 Lb4
 8.0-0 0-0 9.Dc2 De7 10.Lf4 Pd5
 11.Ld2 f6 12.a5 Kh8 13.e4 Pc7
 14.e5 f5 15.Pa2 Lxd2 16.Pxd2
 b5 17.Lxc6 Tb8 18.b3 La6
 19.bxc4 bxc4 20.Pc3 Tfd8
 21.Tfb1 Txb1+ 22.Txb1 Pf8
 23.Lb7 Txd4 24.Pe2 Td8
 25.Pxc4 Dc5 26.Lxa6 Pxa6
 27.Da4 Kg8 28.Tb7 Dd5
 29.Txa7 Pc5 30.Dc2 Pe4 31.Pe3
 Dxe5 32.Dc7 Da1+ 33.Dc1 Da2
 34.Df1 Td2 35.Pc1 Db1 36.a6
 Txf2 37.De1 Ta2 38.Ta8 Ta1
 39.a7 Db6 40.Kg2 Txa7 41.Txa7
 Dxa7

en wit geeft op

Kozul
 Barle

Maribor
 1994

5...Pc6 6.0-0 Tb8 7.e3 Ld7
 8.Ld2 Le7 9.Dc2 b5 10.b3 cxb3
 11.axb3 Pd5 12.Tc1 0-0 13.Pc3
 Pdb4 14.Db1 f5 15.Pe2 a5 16.h4
 a4 17.Pf4 Ld6 18.Pg5 Lxf4
 19.gxf4 h6 20.Pf3 axb3 21.Lxb4
 Pxb4 22.Dxb3 Pd5 23.Pe5 Le8
 24.Ta6 Tb6 25.Ta7 c6 26.h5 Dh4
 27.Dc2 Lxh5 28.Dc5 Tbb8
 29.Dxc6 Tbe8 30.Lxd5 exd5
 31.Dxd5+ Kh8 32.Db7 Tg8
 33.Tc6 Kh7 34.Tc7

en zwart geeft op

Uitslagen en standen

Internationale wedstrijden

EUROPA-TOERNOOIEN:

Meesterklasse:

EU-M-GT-300: 1. E. Pöhlmann (D) 13; 2. F. Kotner (Hon) 11; 3. M. D. PLOMP (NL) 10,5; 4. P. M. Darmogray (Ukr) 10,5; 5. H. J. Gawlik (Sco) 9; 6. H. Engl (D) 8,5; 7. R. Nebel (D) 8; 8. G. Morgner (D) 8; 9. Z. Holovsky (Cze) 7,5; 10. K. Jonsson (N) 5,5; 11. M. Bogosavjevic (Zwits) 5; 12. A. BREIDENBACH (NL) 3,5; 13. A. Molinsky (Zwe) 3; 14. S. Lilienthal (D) 2; 15. Z. Chojnicki (Pol) 0;

EU-M-GT-301: 1. W. W. Ustinow (Rus) 13; 2. T. Schmidt (D) 11,5; 3. A. Magrin (It) 10,5; 4. C. R. Chandler (Eng) 10,5; 5. J. M. VAASEN (NL) 10; 6. W. W. Georgiew (Ukr) 8,5; 7. R. Lindroos (Fin) 7,5; 8. G. Halasz (Hon) 7; 9. G. Morgner (D) 7; 10. H. Prechtel (D) 7; 11. W. Kruglow (Rus) 4; 12. N. A. SPEETS (NL) 3,5; 13. J. Pospiech (Pol) 2; 14. H. Daiso (Den) 2; 15. H. Kempe (D) 1;

EU-M-GT-321: 1. C. V. D. KLEY (NL) 11,5; 2. Dr. H. Hofstetter (D) 10,5; 3. H. Rolle (D) 10; 4. W. Beloserow (Rus) 9,5; 5. F. M. Jaeger (NL) 9,5; 6. G. Schöneberg (D) 9; 7. L. Pantaleoni (It) 8; 8. K. Baumann (Zwit) 7,5; 9. S. Löf (Fin) 7; 10. E. Liebert (Est) 7; 11. M. Müller (D) 6,5; 12. Dr. H. Wutte (Oost) 4,5; 13. B. Wilk (Pol) 3,5; 14. B. Lückert (D) 1; 15. V. Stoklas (Cze) 0;

EU-M-GT-346: 1. J. Postolka (Cze) 12; 2. K. Söntges (D) 11; 3. J. Majewski (Pol) 10,5; 4. M. V. FIORITO (NL) 9,5; 5. J. W. ALING PRINS (NL) 9,5; 6. Dr. W. Wittmann (Oost) 9; 7. A. Lippmann (D) 8,5; 8. G. P. Saez (Ukr) 7,5; 9. A. Drechsler (D) 7,5; 10. G. Degli-Eredi (D) 7; 11. W. N. Schatunow (Rus) 6; 12. W. P. Shdanow (Rus) 4; 13. W. I. Semenow (Gos) 2; 14. R. Sternik (Pol) 1; 15. V. Svetnic (Yug) 0;

EU-M-GT-352: 1. C. Merino Araguas (Sp) 12; 2. T. Thaler (Zwit) 11,5; 3. V. Calugaru (Roe) 9,5; 4. P. Berglund (Zwe) 9,5; 5. J. Wellens (D) 9; 6. T. Schmidt (D) 9; 7. K. Salo (Fin) 8; 8. G. Gebuhr (D) 8; 9. Dr. W.

Wittmann (Oost) 6,5; 10. M. Mossekel (D) 5,5; 11. G. S. Gontscharenko (Ukr) 5; 12. A. Huchla (Pol) 5; 13. P. Lassarov (Bul) 4; 14. O. FIJLSTRA (NL) 2,5; 15. S. Whitehead (Eng) 0;

EU-M-906: 1. J. Bures (CSR) 5; 2. A. HOTTING (NL) 3,5; 3. W. Grzesko (D) 3,5; 4. H. Thurnhuber (D) 3; 5. W. Kribbe (D) 3; 6. R. Griesbach (D) 1,5; 7. B. Lopez Esnaola (Sp) 1,5;

EU-M-962: 1. W. Knebel (D) 5; 2. P. Lubrano (It) 3,5; 3. H. Nagel (Oost) 3,5; 4. DR. E. H. SPRENGER (NL) 3; 5. U. Nyffeler (Zwit) 2,5; 6. H. Knoll (D) 2; 7. B. S. TSOUKKERMANN (NL) 1,5;

EU-M-1004: 1. J. Daponte (B) 4,5; 2. M. Drugclo (Cze) 4; 3. M. P. PLOMP (NL) 3,5; 4. W. F. Montag (D) 3,5; 5. H. Schmitz (D) 3; 6. C-P. Franke (D) 2,5; 7. J. Lisak (Pol) 0;

EU-M-1025: 1. W. Haufe (D) 4,5; 2. Kh. Weber (D) 4; 3. H. Hodac (Oost) 4; 4. H. B. C. SCHAPER (NL) 3,5; 5. A. Tabanero Palacios (Sp) 2; 6. H. Bode (D) 2; 7. M. H. Olsen (Den) 1;

Hoofdklasse:

GT-203: 1. F. A. Sharkow (GOS) 13,5; 2. R. W. Martinkus (Lit) 12,5; 3. W. Werk (D) 11; 4. F. Galan Fernandez (Sp) 10,5; 5. /6. H. Lunden Kristensen (Den) ; G. Troschke (D) 9; 7. P. Hoffmann (Pol) 8; 8. I. Braskin (D) 7,5; 9. /11. B. Naeter (D) ; A. Ambanelli (It) ; A. Stephan (D) 5; 12. K. Schuchardt (D) 4,5; 13. A. J. G. BEEKES (NL) 3,5; 14. H. Franke (D) 1,5; 15. P. Swiderski (Pol) ;

GT-208: 1. P. Sonntag (D) 12; 2. Dr. R. Fischbach (D) 11,5; 3. M. Pallova (Cze) 11; 4/5. Y. Lemieux (F) ; F. Grey (D) 9; 6. P. P. W. RAIJMAEKERS (NL) 8,5; 7/8. C. Mrozicki (Pol) , S. Mirinawitschiene (Lit) 8; 9. I. Braskin (D) 6,5; 10/11. R. Feist (D) ; A. Sovso (Den) 5,5; 12. V. Monnee (D) 5; 13. G. Marquardt (D) 4,5; 14. Dr. J. Stach (Cze) 1; 15. G. Biondi (It) 0;

GT-216: 1. G. Iodice (It) 12,5; 2/3. A. M. Gosman (Cis) ; A. Horvath (Slk) 11; 4. J. O. Leconte (F) 10; 5/6. F. Herold (D) ; R. Gottschlig (D) 9; 7. K. Unglaub (D) 8,5; 8/9. Ch. Vormelker (D) ; J. Hiemer (D) 6,5; 10. S. Kiupel (D) 6; 11/12. A. Gorbatenko (Cis) ; G. Mlinski (Pol) 5,5; 13. I. A. Kole-

gow (Cis) 3; 14. B. JOSTMEIER (NL) 1; 15. F. E. Feimow (Bul) 0;

Erste klasse:

GT-295: 1. A. Bilawer (D) 12; 2. A. Stulgaitis (Lit) 10,5; 3/5. B. Dressler (D) ; B. Seegert (Den) ; R. Espi (Sp) 10; 6. S. Raptakis (Gr) 9,5; 7. B. FIORITO (NL) 8; 8. H. Hauswald (D) 7,5; 9. J. KETTING (NL) 7; 10. M. Predela (Pol) 6; 11. E. Keber (D) 5,5; 12. D. Faber (Slk) 4,5; 13. H. Mucha (D) 2,5; 14. H. Karpienski (D) 2; 15. S. Cardenas (Sp) 0;

GT-305: 1. E. Eichsteller (D) 13; 2. A. Richou (F) 10; 3. /4. M. Cesaro (It) ; A. Feinstein (Eng) 9,5; 5. F. Grube (D) 9; 6. F. Scherfke (D) 8,5; 7. /8. J. Quiniou (F) ; D. Pitann (D) 8; 9. W. KAASJAGER (NL) 7,5; 10. L. Auth (D) 6,5; 11. S. Grymer-H. (Den) 5; 12. /13. F. Kleedorfer (Oost) ; L. Pomarico (It) 3,5; 14. G. Laenen (B) 2,5; 15. F. Garcia (Sp) 1;

1737: 1/2. C. Cooley (Eng) ; M. Guirini (It) 4,5; 3/4. F. Kreuzsch (D) ; Z. Saunders (Eng) 3,5; 5/6. S. Daroczy (Hon) ; W. Fehr (D) 2; 7. D. ROOSA (NL) 1;

1742: 1. H. Pyke (Eng) 5; 2. A. Sickfeld (D) 4,5; 3. R. Slezak (Hon) 4; 4/5. F. Hoffmann (D) ; W. KAASJAGER (NL) 3; 6. A. Macmillen (Eng) 1,5; 7. E. Eyer (Oost) 1;

1745: 1/2. J. Kracht (D) ; M. Winkler (Zwit) 5,5; 3/4. P. Steiner (D) ; J. WEITERING (NL) 3,5; 5. K. Lewis (Wales) 2; 6. S. del Rey (Sp) 1; 7. J. Fijalkowska (Pol) 0;

1753: 1. J. Hulley (Eng) 5,5; 2. W. V. D. VONDEVOORT (NL) 4,5; 3. J. Durand (F) 3,5; 4. H. Kunz (D) 3; 5. G. Reichert (D) 2,5; 6. A. Macmillen (Sco) 2; 7. K. Hoffmann (D) 0;

Tweede klasse:

1112: 1. Brynjoltsson (IJs) 6; 2. Torkkola (Fin) 4; 3/4. KRAFT (NL) ; Schmitz (D) 3; 5/6. Bachofner (Oost) ; Schmidt (D) 2,5; 7. Cavallini (It) 0;

1118: 1. Hörl (D) 5,5; 2. Wakeham (Wales) 4; 3/4. Hentrich (D) ; KRAFT (NL) 3,5; 5. Cortens (NL) 2,5; 6. Vettenburg (B) 2; 7. Ben Riana (F) 0;

1121: 1. Bogge (D) 5,5; 2. Walther (D) 5; 3. Basmaison (F) 4; 4. Hansen (Den) 2,5; 5. BRANDSMA (NL) 2; 6. Clausen (Den) 1,5; 7. Huchthausen (D) 0;

1129: 1 S. Hofer (Oost) 6; 2. A. Michez Vi-

otte (Sp) 4; 3/4. J. KRAFT (NL) ; D. Cebolero (F) 3,5; 5. M. Adler (D) 3; 6. E. Melzig (D) 1; 7. H. Schmidt (D) 0;

1133: 1. D. ONDERDELINDEN (NL) 5,5; 2. W. BOONE (NL) 5; 3. F. Liechti (Zwit) 4; 4. H. Gostomski (D) 3; 5. R. Harvey (Eng) 2,5; 6. H. Bauer (D) 1; 7. H. Misere (D) 0;

1135: 1. A. V. MELIS (NL) 5,5; 2 R. Puglisi (It) 5; 3. M. O'Callaghan (RL) 4,5; 4/6. B. Feis (D) ; L. Vettenburg (B) ; G. Schmitter (D) 2; 7. F. Espinoza (Sp) 0;

1141: 1. C. Bachofner (Oost) 6; 2/3. U. Vogel (Zwe) ; D. Broicher (D) 4; 4. C. GROENENDAL (NL) 3,5; 5. L. Clausen (Den) 2; 6. E. Neve de Mevergnies (Bel) 1; 7. T. Mönkemeyer (D) 0;

1144: 1. J. Steinmann (D) 5,5; 2. L. Bruschetta (It) 4; 3/4 R. DROST (NL) ; J. Salonen (FIN) 3; 5. M. Demko (F) 2,5; 6. H. Luther (D) 2; 7. R. Pieleck (D) 1;

1148: 1. F. Patocka (Oost) 5,5; 2. J. Piironen (Fin) 4; 3. I. Lass (Est) 3,5; 4. O. Sinnott (Ierl) 3; 5/6. J. Straub (D) ; H. Lehmann (D) 2,5; 7. H. V. LIESHOUT (NL) 0;

1152: 1. B. Lindenskov (Den) 5,5; 2. A. Veroni (Oost) 4,5; 3. A. Jankowiak (D) 4; 4/5. R. Kundla (Est) ; B. Fels (D) 3; 6. M. Hendriksson (Fin) 1; 7. W. HEEL (NL) 0;

GT-174: 1. H. Nickels (Lux) 12,5; 2/3. M. STARMANS (NL) ; A. Fernandez (Sp) 12; 4. D. Kürten (D) 10; 5. P. Kandler (D) 9; G. Esterbauer (Oost) 8; 7/8. J. Duras (Cze) ; H. Wunderlich (D) 7,5; 9. T. Agacinski (Pol) 7; 10. C. Garcia (F) 5,5; 11. S. Hilton (Sco) 4,5; 12. A. Winter (D) 4; 13. A. Akiki (Zwe) 3,5; 14. J. Rieger (D) 2; 15. S. Graham (Eng) 0;

GT-176: 1. B. Fredriksson (Zwe) 12,5; 2/3. F. v. d. Velde (B) ; J. Alvarez Sabor (Sp) 12; 4. R. Speksnijder (Lux) 11,5; 5. M. Walther (D) 10; 6/7. A. Czarnik (F) ; E. Nielsen (Den) 7,5; 8. E. Winkler (D) 6,5; 9. B. MIDDELBOSS (NL) 6; 10. I. Angermann (D) 5,5; 11. R. Nebe (D) 4,5; 12/13. R. Blumenschein (D) ; A. Homs Pare (Sp) 4; 14. J. Delage (F) 11,5; 15. J. Richards (Eng) 0;

Derde klasse:

1066: 1/3. G. Miethsam (D) ; A. Wesselky (D) ; D. A. ONDERDELINDEN (NL) 4; 4. M. de la Calle (Sp) 3; 5. O. Christensen (Den) 2; 6. J. Korizek (Cze) 1; 7. K. Stöger (Oost) 0;

1073: 1. F. Pillot (F) 5; 2/3. N. Grön (Den) ;

M. Hakalin (Fin) 4; 4. G. Keleman (B) 3,5; 5. J. DIJKSTRA (NL) 2,5; 6. R. Dominguez (Sp) 1; 7. G. Glezelis (Sco) 0;

1074: 1. H. Olertz (D) 5,5; 2. R. ELLESWIJK (NL) 5; 3. J. Rahkonen (Fin) 4; 4. J. Suarez Rodriguez (Sp) 3,5; 5. D. Fouret (F) 2; 6. J. L. Abellot Dura (Sp) 1; 7. F. Mialle (F) 0;

1079: 1. A. PLUG (NL) 5,5; 2. C. Doyle (Ierl) 4,5; 3. R. Schneider (D) 4,5; 4. M. Goedert (Lux) 3,5; 5. F. v. Kemel (F) 1; 6. R. Egbert (D) 1; 7. W. Pitz (D) 0;

1089: 1. G. Alcalá (Sp) 5; 2/3. E. Pili (It) ; I. Mai (D) 4,5; 4. M. Paap (D) 3; 5. G. KOPPEJAN (NL) 2,5; 6. J. Exner (Cze) 1,5; 7. J. Willis (D) 0;

1107: 1/2. M. de Robauix (B) ; A. Navarro Collanna (Sp) 5,5; 3. W. Schütze (D) 4; 4. M. Hansen (Den) 3; 5. E. Mastaglio (It) 2; 6. A. Rubio Alcolea (Sp) 1; 7. R. HÖRCHNER (NL) 0;

GT-142: 1. T. Marschner (D) 12; 2. K. Bachmann (Noor) 10,5; 3. K. -H. Frosch (D) 10; 4. M. Barasso Ramos (Sp) 10; 5. E. van Gelderen (NL) 9; 6. J. J. VAN GOOL (NL) 8; 7. A. Masana Grau (Sp) 8; 8. O. Christensen (Den) 6,5; 9. I. Troschke (D) 6; 10. Dr. W. Lindow (D) 5; 11. J. TEN HOVE (NL) 3; 12/13. P. Georgieva (Bul) ; D. Stoitschev (Bul) 1; 14. W. E. LUTGENS (NL) 0; B. Argemi (It) terugtr.

GT-145: 1. H. E. Jensen (Den) 14; 2. T. Grimm (D) 13; 3. A. C. KERKHOVE (NL) 11; 4. A. Krag-Jacobsen (Den) 10,5; 5. G. Chevrier (F) 10; 6. H. Pasala (Fin) 9; 7. A. van Dijk (B) 9; 8. R. Longden (Eng) 7; 9. Jordan del Molino (Sp) 6; 10. F. Corujo (Sp) 5; 11. H. Antonizt (Oost) 4,5; 12. M. Platbrood (B) 3; 13/15. Pastor Marhuenda (Sp) ; M. Rech (D) ; J. G. TEN HOVE (NL) 0; B. Argemi (It) terugtr.

Uitslagen

NBC

Nederland

Kampioensgroep K/24

98. Hotting O Gouw

Kampioensgroep K/25

64. Jonkman 1/2 Hendriks, 65. Weijerstrass 1/2 Tazelaar, 66. Weijerstrass 1 van Putten, 67. Weijerstrass 1 Stuart, 68. Fiorito O Weijerstrass

M-klasse

*Wedstrijdleider: S.Sieswerda
Mar.v.Nimwegenpad 8,
3813 CL Amersfoort*

248 18.Diepeveen 1/2 Nieland 19.Nieland 0 Schot 20.Nieland 0 Verstraten **257** 13.v.d .Kooij 1/2 Abels 14.v.Wieringen 1 Abels **259** 8.v.Wieringen 1 de Boer 9.Duijn 1/2 Etmans 10.de Boer 0 Hoekstra **260** 7.Mostertman 0 v.Mechelen 8.Vlasveld 1/2 Hoyneck v.Papendrecht 9.Abels 0 v.Mechelen 10.v.Mechelen 1/2 Hoyneck v.Papendrecht

H-klasse

*Wedstrijdleider:S.Sieswerda
Mar.v.Nimwegenpad 8,
3813 CL Amersfoort*

400 21.Pennock 0 de Boer **402** 17.Suurendonk 1/2 Wieringa 18.Wieringa 1 Riksen **403** 7.Braakhuis 0 Hoogland **404** 5.Bronsdijk 0 Veldhuis 6.Legemaat 1 Wouters 7.Legemaat 1 de Vette **405** 3.Metsemakers 1/2 Dekker 4.Metsemakers 1 Gast 5.Schaper 1 Speets **406** 3.Dopper 0 Klinkers 4.Klinkers 1 v.Loon 5.v.d.Meijden 1/2 Beck

II-klasse

*Wedstrijdleider: E.J.Anneveld
Groene Wetering 12, 2831 XL Gouderak*

648 21.Platje 0 de Vries **649** 20.v.Wieringen 0 Platje 21.v.Wieringen 0 Sauren **653** 19.Vijverberg 1 v.d.Lee 20.v.d.Hoeven 1 Vijverberg 21.v.d.Hoeven 1/2 v.d.Lee **654** 21.v.Leijden 1 de Haan **655** 8.Harmsen 0 Aalders 9.Jutte 1/2 Harmsen 10.Schut 1/2 Nijs-sen 11.Schut 1 Jutte 12.Harmsen 0 Schut **656** 12.Blokhuis 0 Uf-fing 13.Uffing 1 Vosselman 14.Uffing 1/2 Schopbarteld 15.Rozijn 1 Bijtelaar 16.Vosselman 1/2 Blokhuis 17.Vosselman 0 Bijtelaar **657** 15.Nieuwold 1/2 de Bruin **658** 12.Nieuweboer 1 Velt-huis 13.Muller 1 Nieuweboer 14.Nieuweboer 1 de Vries **659** 3.Romijn 1/2

v.d.Zee 4.v.d.Zee ½ Janssen 5.Looijestijn 0
 Janssen 6.Looijestijn 1 Remmerts 7.Liefveld
 1 v.d.Zee 8.Romijn 0 Janssen 660 1.Janssens
 1 v.Gestel 2.v.Leijden 0 Zondervan 661
 1.Marinus 0 Michel 2.Jonker ½ Michel
 3.Michel 1 Niewold 4.Bierenbroodspot 0
 Michel 5.Boendermaker 1 Jonker

Veteranen/Senioren

wedstrijdleider: J.de Vries
 Leeststraat 3, 1825 JL Alkmaar

S95/1 Weitjens 1 de Boer ; de Boer 1 Henseler ; Huijbrecht ½ Weitjens ; Weitjens ½ Huijbrecht

S95/2: de Boer 0 Toonen ; Niewold 0 Toonen ; Toonen 0 Niewold ; v.d.Lagemaat 0 allen ; de Boer 1 Henseler

V95/1: Roosjen ½ de Boer ; Hildama 1 Wortel ; Lubbers ½ Schaper ; Thorn Leeson ½ de Boer ; Roosjen ½ Thorn Leeson ; de Boer 0 Lubbers ; Wortel 0 Lubbers

V95/2: Heel 1 ter Haar ; Heel 0 v.d.Berg ; ter Haar 0 v.d.Berg ; v.d.Berg 1 Veltman ; Nicolaes 0 Veltman ; Veltman 0 ter Haar ; Veltman 1 Heel ; Veltman 1 Schaper

V95/3: Zijlstra 1 Ruisdonk ; Ruisdonk 1 Gons ; v.Son 1 Ruisdonk ; ter Haar ½ Gons ; Zijlstra 1 Gons ; ter Haar 0 Ruisdonk ; Ruis-donk 0 de Lange (corr.)

Nieuwe groepen

H-407: G.v.Gerwen (Veldhoven) i.p.v. N.Speets (Egmond Bi.)

H-408 per 11-9-95: 1.G.Dol (Zwolle) 2.P.Mors (Amsterdam) 3.W.Mook (Haarlem) 4.F.Stevens (Naarden) 5.M.v.d.Waal (Middelharnis) 6.K.Faber (Kampen) 7.G.Legemaat (Doom)

H-409 per 18-9-95: 1.R.Roelofs (Boskoop) 2.J.Thorn Leeson (Lisse) 3.W.Lier (Eindhoven) 4.M.Noordijk (Rotterdam) 5.H.Schaap (Amsterdam) 6.H.Schaper (Castricum) 7.E.de Waard (Den Haag)

II-663 per 18-9-95: 1.G.Lijzenga (Drachten) 2.W.v.Essen (Amersfoort) 3.C.Vosselman (Nunspeet) 4.F.Waltmans (Heerlen) 5.J.Drewes (Houten) 6.K.Fiks (Heerde) 7.L.Kienhuis (Haarlem)

II-664 per 18-9-95: 1.A.Platje (Usquert) 2.D.Rutten (Alphen a.d.Rijn) 3.M.Nieuwe-

boer (Zaandam) 4.A.Bijtelaar (Castricum) 5.W.de Bruin (Apeldoorn) 6.B.Faber (Hellevoetsluis) 7.J.de Vries (Alkmaar)

Beëindigde groepen

H-400

1. A.Verschuuren	■	1/2	1/2	1/2	1	1	1	4 1/2
2. M.v.d.Waal	1/2	■	0	1	1/2	1	1	4
3. W.de Boer	1/2	1	■	1/2	0	1/2	1	3 1/2
4. J.Raasveld	1/2	0	1/2	■	1	1/2	1	3 1/2
5. M.Wynia	0	1/2	1	0	■	1	1	3 1/2
6. P.de Lange	0	0	1/2	1/2	0	■	1	2
7. A.Pennock	0	0	0	0	0	0	■	0

II-648

1. W.Harrewijnen	■	1	1	1	1	1	1	6
2. P.v.Kray	0	■	0	1	1	1/2	1	3 1/2
3. R.v.d.Zee	0	1	■	0	1/2	1/2	1	3
4. A.Platje	0	0	1	■	0	1	1	3
5. J.de Vries	0	0	1/2	1	■	1/2	1/2	2 1/2
6. J.Drewes	0	1/2	1/2	0	1/2	■	1/2	2
7. J.Remmerts	0	0	0	0	1/2	1/2	■	1

II-649

1. G.Lijzenga	■	1	1	1/2	1	1/2	1	5
2. A.Platje	0	■	1	1	1	1	1	5
3. C.Vosselman	0	0	■	1	1	1	1	4
4. J.Sauren	1/2	0	0	■	1	1	1	3 1/2
5. H.v.Wieringen	0	0	0	0	■	1	1	2
6. J.Born	1/2	0	0	0	0	■	1	1 1/2
7. E.Smeenk	0	0	0	0	0	0	■	0

II-653

1. J.v.d.Hoeven	■	1	1/2	1	1	1	1	5 1/2
2. C.Vijverberg	0	■	1	1	1/2	1	1	4 1/2
3. J.v.d.Lee	1/2	0	■	1	1	1	1	4 1/2
4. G.Hekking	0	0	0	■	1	1	1	3
5. J.Niewold	0	1/2	0	0	■	1/2	1	2
6. J.Jonker	0	0	0	0	1/2	■	1	1 1/2
7. M.Kroon	0	0	0	0	0	0	■	0

II-654

1. T.Albers	■	1/2	1	1	1	1	1	5 1/2
2. D.Winsemius	1/2	■	1	1/2	1	1	1	5
3. P.v.Leijden	0	0	■	1/2	1	1	1	3 1/2
4. F.Waltmans	0	1/2	1/2	■	0	1	1	3
5. J.de Jong	0	0	0	1	■	1/2	1	2 1/2
6. B.de Haan	0	0	0	1/2	■	1	1	1 1/2
7. G.v.d.Wouden	0	0	0	0	0	0	■	0